

HUMAK^H

O P I N N Ä Y T E T Y Ö

**Sairaalanuorisotyö, nuorisotyön rooli li-
nuorisopsykiatrissa**

Vesa Törrönen

Yhteisöpedagogi YAMK
(90 op)

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Yhteisöpedagogi YAMK

Tekijä: Vesa Törrönen

Opinnäytetyön nimi: Sairaalanuorisotyö, nuorisotyön rooli nuorisopsykiatrisissa

Sivumäärä: 52

Työn ohjaaja: Merja Kylmäkoski

Työn tilaaja: Pirkanmaan hyvinvointialue

Tämä opinnäytetyö tarkastelee nuoriso-ohjaajien roolia nuorisopsykiatrisessa sairaalaympäristössä. Tutkimuksen tavoitteena oli selkeyttää nuoriso-ohjaajien asemaa ja tehtäviä moniammatillisessa tiimissä sekä kehittää heidän työskentelytapojaan. Lisäksi työ pyrki tuomaan esiin nuoriso-ohjaajien työn merkityksen nuorisopsykiatrisessa hoidossa ja nuorten hyvinvoinnin tukemisessa.

Tutkimus toteutettiin laadullisin menetelmin, teemahaastatteluin ja kenttäpäiväkirjojen avulla. Haastatteluihin osallistui nuoriso-ohjaajia ja muita nuorisopsykiatrisen hoidon asiantuntijoita. Tuloksista käy ilmi, että nuoriso-ohjaajat tukevat nuoria monin eri tavoin, kuten tarjoamalla toiminnallisia menetelmiä, jotka edistävät nuorten sosiaalista kasvua ja osallisuutta. Moniammatillinen yhteistyö nähtiin erityisen tärkeänä osana nuorisopsykiatrista hoitoa.

Työn lopputuloksena esitetään kehitysehdotuksia nuoriso-ohjaajien työnkuvan vahvistamiseksi. Näitä ovat esimerkiksi perehdytysohjelmien kehittäminen ja nuoriso-ohjaajien roolin selkeyttäminen osana hoitotiimiä. Tulokset tarjoavat hyödyllistä tietoa sairaalaympäristössä tehtävän nuorisotyön kehittämiseksi ja sen vaikuttavuuden lisäämiseksi.

Yhteenvedona työ esittää suosituksia nuoriso-ohjaajien roolin vahvistamiseksi ja heidän asiantuntemuksensa tehokkaammaksi hyödyntämiseksi nuorisopsykiatrisessa ympäristössä. Selkeät roolit ja tehostettu moniammatillinen yhteistyö mahdollistavat tehokkaamman hoitoprosessin, jossa nuorten yksilölliset tarpeet huomioidaan paremmin. Panostus perehdytykseen ja jatkuvaan ammatilliseen kehittymiseen varmistaa, että nuoriso-ohjaajat pystyvät vastaamaan psykiatrisen hoitotyön haasteisiin ja edistämään nuorten kokonaisvaltaista kuntoutumista.

Asiasanat: nuorisotyö, nuorisopsykiatria, moniammatillisuus,

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Name of the Degree Programme

Author: Vesa Törrönen

Title: Youth work in hospital: the role of youth work in adolescent psychiatry

Number of Pages: 52

Supervisor: Merja Kylmäkoski

Commissioned by: The Wellbeing Services County of Pirkanmaa

This thesis examines the role of youth workers in adolescent psychiatric hospital settings. The aim was to clarify the position and responsibilities of youth workers within multiprofessional teams and to develop their working methods. Additionally, the study highlights the significance of youth workers' contributions to adolescent psychiatric care and their role in supporting young people's well-being.

The research employed qualitative methods, including thematic interviews and field diaries. Participants included youth workers and other professionals in adolescent psychiatric care. The findings demonstrate that youth workers contribute in various ways, such as utilizing functional methods that promote young people's social development and inclusion. Multiprofessional collaboration was emphasized as a crucial component of adolescent psychiatric treatment.

The study presents development proposals to strengthen youth workers roles, including improving orientation programs and clarifying job descriptions within care teams. The results provide valuable insights for enhancing youth work in hospital settings and increasing its effectiveness.

Keywords: adolescent psychiatry , youth work, multi-professionalism

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO.....	6
2	KEHITTÄMISTARVE	9
	2.1 Nuoriso-ohjaajan roolin kehittämistarpeet.....	9
	2.2 Nuoriso-ohjaajan roolin määrittely	11
	2.3 Nuorisolain tavoitteet ja nuorisopsykiatrinen nuorisotyö.....	13
3	OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET	14
	3.1 Tavoitteet ja tutkimuskysymykset	14
	3.2 Nuoriso-ohjaajan roolin selkeyttäminen ja määrittely	15
4	TIETOPERUSTA.....	17
	4.1 Nuorisopsykiatria.....	17
	4.2 Nuorisotyön tarve nuorisopsykiatriassa.....	17
	4.3 Potilaiden psykiatrinen oireilu	19
	4.4 Moniammatillinen yhteistyö	20
5	KEHITTÄMISTYÖN MENETELMÄT.....	21
	5.1 Tutkimusmenetelmät ja aineistonkeruu	21
	5.2 Haastattelut	21
	5.3 Kenttäpäiväkirja.....	23
	5.4 Perehdytysmateriaali.....	24
	5.5 Menetelmien luotettavuus ja eettisyys.....	27
	5.5.1 Anonymiteetin säilyttäminen pienen ammattiryhmän tutkimuksessa.....	28
	5.5.2 Eettiset käytännöt ja tietosuojat.....	28

6	ANALYYSI.....	30
6.1	Nuoriso-ohjaajan roolin merkitys nuorisopsykiatriassa.....	30
6.2	Moniammatillisuus	31
6.2.1	Moniammatillisen yhteistyön vahvuudet ja haasteet.....	32
6.2.2	Nuoriso-ohjaajien työn erityispiirteet.....	34
6.3	Toiminnallisten menetelmien käyttö	37
6.4	Nuoriso-ohjaaja osana nuorisopsykiatriaa	38
7	YHTEENVETO JA KEHITYSEHDOTUKSET	42
8	JATKOKEHITTÄMINEN	44
8.1	Kehittämistyön tavoitteiden saavuttaminen.....	44
8.2	Käytettyjen menetelmien arviointi.....	44
8.3	Luotettavuus ja eettiset näkökohdat.....	45
8.4	Kehittämistyön vaikutukset ja tulevaisuuden suositukset	45
9	POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET	46
9.1	Nuoriso-ohjaajien merkitys.....	46
9.2	Moniammatillinen yhteistyö ja roolien selkeyttäminen.....	47
9.3	Kehittämistarpeet ja suositukset	48
9.4	Tulevaisuuden näkymät	49
9.5	Tekoälyn hyödyntäminen	49

1 JOHDANTO

Nuorten mielenterveys on viime vuosikymmeninä noussut merkittäväksi yhteiskunnalliseksi huolenaiheeksi. Nuoruus on kriittinen kehitysvaihe, jonka aikana mielenterveysongelmat voivat vakavasti haitata nuoren kasvua, sosiaalisia suhteita ja tulevaisuuden mahdollisuuksia. Mielenterveyden haasteiden yleistyminen on johtanut nuorisopsykiatristen palveluiden huomattavaan kysynnän kasvuun, mikä puolestaan on aiheuttanut resurssipulaa ja palveluiden ruuhkautumista. Tämä tilanne korostaa tarvetta uusille, tehokkaille interventiomalleille, jotka tukevat nuorten kuntoutusta ja arjen hallintaa erityisesti sairaalaympäristössä.

Nuorisopsykiatrinen hoito edellyttää monialaista lähestymistapaa, jossa otetaan huomioon nuorten yksilölliset tarpeet ja heidän perheidensä ja lähiympäristönsä vaikutus nuorten kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Nuoruusikä on altis erilaisille psyykkisille haasteille, ja näiden ongelmien monimuotoisuus vaatii moniammatillista yhteistyötä sekä eri alojen asiantuntemuksen hyödyntämistä. Nuoriso-ohjaajien rooli tässä kokonaisuudessa on merkittävä, sillä he pystyvät tukemaan nuoria tavoilla, jotka edistävät heidän itsenäistymistään, arjenhallintaansa sekä tunne-elämän ja sosiaalisten taitojen kehittymistä. Nuoriso-ohjaajien työ ei rajoitu pelkästään toiminnallisiin menetelmiin, vaan heidän työnsä ulottuu syvemmälle nuorten psykososiaalisen hyvinvoinnin tukemiseen.

Tämä opinnäytetyö tarkastelee nuoriso-ohjaajan roolia sairaalaympäristössä, erityisesti nuorisopsykiatristen osastohoidon kontekstissa Pirkanmaan hyvinvointialueella. Nuorisopsykiatrian palveluissa toimii tällä hetkellä vain kaksi nuoriso-ohjaajaa, mikä tekee heistä erityisen pienen ammattiryhmän ja korostaa heidän työnsä erityispiirteiden tarkastelun ajankohtaisuutta ja tärkeyttä. Nuoriso-ohjaajien rajallinen määrä aiheuttaa haasteita heidän osaamisensa laajemmalle hyödyntämiselle, mutta samalla se korostaa heidän roolinsa moninaisuutta ja tärkeyttä osana psykiatrista hoitoketjua. Tämän työn tavoitteena on selkeyttää nuoriso-ohjaajien työnkuvaa ja vahvistaa heidän asemaansa moniammatillisessa tiimissä, jotta heidän osaamistaan voitaisiin hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti nuorten kuntoutuksessa ja psykososiaalisessa hoidossa. Tämä edellyttää selkeiden toimintamallien ja roolirakenteiden kehittämistä sekä nuoriso-ohjaajien erityisosaamisen vahvempaa integrointia osaksi psykiatrista osastotyötä.

Nuorisopsykiatrisessa ympäristössä työskentely vaatii nuoriso-ohjaajilta monipuolisia taitoja. Heidän tehtäviinsä kuuluu havainnointiarvojen tuottaminen nuoresta erilaisissa toimintaympäristöissä, sosiaalisten taitojen vahvistaminen sekä osallistuminen nuorten hoitajakson tavoitteiden määrittelyyn ja niiden saavuttamiseen. Nuoriso-ohjaajien rooliin sisältyy myös nuorten sairaalan ulkopuolisen toiminnan suunnittelua ja toteutetusta tiiviissä yhteistyössä muiden hoitohenkilöstön jäsenten kanssa. Sairaalassa tehtävällä nuorisotyöllä on keskeinen tavoite nuorten itseohjautuvuuden, itsevarmuuden sekä nuorten osallisuuden tukemisessa. Nuoren todellinen kohtaaminen tarkoittaa arvostusta, kannustusta, kuuntelua, tukea, ohjausta ja ymmärrystä. Se ei ole kaveruutta, vaan rajoja asettavaa kasvatusta. Kohtaaminen on tiukkaa, mutta lempeää ja yhdenvertaista välittämistä sekä nuoren auttamista luomaan omanlaistaan, onnellista ja merkityksellistä elämää sekä riittävää hyvinvointia (Papunen, Mäkelä, Pehrsson, Raivio, Törmänen, Kairimo & Kontio, 2022).

Opinnäytetyön keskeisenä lähestymistapana on tutkimuksellinen kehittämistyö, joka yhdistää sekä teoreettisen näkökulman että antaa ehdotuksia käytännön kehittämistoimille. Tavoitteena on tuottaa uutta tietoa, joka vastaa käytännön tarpeisiin ja tukee nuoriso-ohjaajien työskentelyn kehittämistä sairaalaympäristössä. Tutkimuksellisessa kehittämisessä pyritään yhdistämään teoreettinen tieto ja käytännön kokemus, jotta voidaan luoda ja implementoida parhaat mahdolliset toimintamallit nuoriso-ohjaajien työn tueksi. Kehittämistoimenpiteet perustuvat analyysiin siitä, millaisia haasteita nuoriso-ohjaajat kohtaavat työssään ja miten heidän osaamistaan voitaisiin hyödyntää tehokkaammin osana nuorten hoitoprosessia. Erityisen tärkeänä osana tätä prosessia on nuoriso-ohjaajien perehdytyksen ja jatkuvan ammatillisen kehityksen edistäminen.

Moniammatillinen yhteistyö on nuorisopsykiatrisessa hoitotyössä keskeisessä asemassa, ja nuoriso-ohjaajien rooli tässä yhteistyössä on merkittävä, vaikkakin usein aliarvostettu. Nuoriso-ohjaajien erityisosaaminen nuorten kohtaamisessa, heidän tukemisessaan ja toimintakyvyn vahvistamisessa tuo moniammatilliseen tiimiin arvokasta lisätietoa, mutta sen hyödyntäminen edellyttää selkeitä rakenteita ja yhteistyön muotoja. Opinnäytetyössä pyritään vastaamaan tähän tarpeeseen tarkastelemalla, miten nuoriso-ohjaajien osaamista voitaisiin hyödyntää systemaattisemmin ja miten heidän työnsä vaikuttavuutta voidaan arvioida ja kehittää. Tämä edellyttää yhteisten tavoitteiden asettamista moniammatillisissa tiimissä, selkeää työnjakoa ja vastuualueiden määrittelyä, jotta jokainen tiimin jäsen ymmärtäisi oman roolinsa ja voisi toimia sen mukaisesti.

Moniammatillisen yhteistyön kehittäminen on välttämätöntä, jotta nuoriso-ohjaajien työpanoksesta saadaan täysi hyöty nuorten psykiatrisessa hoidossa. Yhteistyön tulee olla avointa ja rakentavaa, ja sen perustana tulee olla keskinäinen luottamus ja arvostus. Nuoriso-ohjaajien tulee tuntea, että myös heidän työnsä on merkityksellistä ja arvostettua. Tämä edellyttää riittäviä resursseja, kuten riittävää henkilöstömäärää ja mahdollisuuksia jatkuvaan koulutukseen. Nuoriso-ohjaajien työn kehittämiseksi on myös tärkeää tarjota heille mahdollisuuksia osallistua päätöksentekoon ja hoidon suunnitteluun, jotta heidän asiantuntemuksensa ja kokemuksensa saadaan integroitua hoitoprosessiin.

Opinnäytetyön kehittämis ehdotukset liittyvät muun muassa perehdytysprosessin parantamiseen, työnohjauksen tarjoamiseen sekä nuoriso-ohjaajien jatkuvaan ammatilliseen kehittämiseen. Työssä esitellään systemaattinen perehdytysmalli, joka on kehitetty TAYS nuorisopsykiatrian osastoilla toimiville nuoriso-ohjaajille tukemaan heidän integroitumistaan sairaalaympäristöön ja moniammatilliseen yhteistyöhön. Tämä perehdytysmalli perustuu käytännön kokemuksiin ja olemassa oleviin tarpeisiin nuorisopsykiatrisessa ympäristössä. On kuitenkin tärkeää huomata, että perehdytysmalli ei ole työn keskeinen tulos, vaan se on kehitetty ennen tämän opinnäytetyön aloittamista ja toimii esimerkkinä käytännön kehittämisestä nuoriso-ohjaajien työssä.

Opinnäytetyön tulokset osoittavat, että nuoriso-ohjaajien työnkuvan selkeyttäminen ja heidän roolinsa vahvistaminen moniammatillisessa tiimissä ovat ratkaisevan tärkeitä nuorisopsykiatrisen hoidon laadun parantamiseksi. Konkreettiset kehittämis ehdotukset, jotka koskevat nuoriso-ohjaajien perehdytystä, koulutusta ja moniammatillisen yhteistyön toimintatapoja, luovat pohjan pitkäjänteiselle kehittämistyölle. Näiden toimenpiteiden avulla voidaan parantaa nuoriso-ohjaajien työtyytyväisyyttä, vahvistaa heidän ammatillista identiteettiään ja ennen kaikkea edistää nuorten hyvinvointia ja kuntoutumista. Työssä esitetyt suositukset ja kehittämistoimenpiteet tukevat nuoriso-ohjaajien asiantuntemuksen täysimääräistä hyödyntämistä nuorisopsykiatrisessa ympäristössä, mikä parantaa sekä hoitotyön vaikuttavuutta että nuorten saaman tuen laatua. Lisäksi opinnäytetyö pyrkii edistämään nuoriso-ohjaajien aseman tunnustamista ja heidän työpanoksensa arvostusta, mikä on välttämätöntä vaikuttavan ja laadukkaan hoidon tarjoamiseksi nuorille.

2 KEHITTÄMISTARVE

2.1 Nuoriso-ohjaajan roolin kehittämistarpeet

Nuorisopsykiatria on osa terveydenhuoltoa, joka on viime vuosina kohdannut merkittäviä haasteita ja muutoksia. Nuorten mielenterveysongelmat ovat lisääntyneet huomattavasti, mikä on johtanut kasvavaan tarpeeseen sekä avohoidossa että osastohoidossa. Yhteiskunnallinen keskustelu nuorten mielenterveyden tilasta on nostanut esiin huolenaiheita, kuten resurssipulan, ruuhkautuneet palvelut ja osaavan hoitohenkilöstön puutteen. Näiden ongelmien myötä nuorisopsykiatria tarvitsee jatkuvasti uusia lähestymistapoja ja toimintamalleja, jotka tukevat nuorten psykososiaalista hyvinvointia ja kuntoutumista. Tässä yhteydessä nuorisotyön roolin määrittely osana nuorisopsykiatria on osoittautunut tärkeäksi.

Nuorisopsykiatrialla työskentelee Pirkanmaan hyvinvointialueella kaksi nuoriso-ohjaajaa. Toiminnallisten menetelmien tarve nuorten osastohoidossa on kasvanut. Historian valossa on kuitenkin todettu, että nuorisotyön perinteiset menetelmät eivät sellaisenaan riitä psykiatrisessa hoitoympäristössä. Nuorisotyöntekijät tarvitsevat osaamista, joka yhdistää nuorisotyön menetelmät ja psykiatrisen hoidon vaatimukset.

Nuorisopsykiatrian osastoilla nuoriso-ohjaajien työ on aloitettu 2000-luvun alussa erityisen vaikeahoitoisten nuorten psykiatrisessa tutkimus- ja hoitoyksikössä (EVA-yksikkö). Ensimmäiset nuoriso-ohjaajat palkattiin vastaamaan nuorten osastohoidon toiminnallisista tarpeista, ja heidän työpanoksensa koettiin merkitykselliseksi osana nuorten psykososiaalista kuntoutusta. EVA-yksikön kokemusten perusteella todettiin, että nuoriso-ohjaajan työ tukee osaston tavoitteita ja vahvistaa nuorten osallisuutta sekä sosiaalisten taitojen kehittymistä. Vaikka toiminnallisia menetelmiä on arvostettu ja hyödynnetty, nuoriso-ohjaajan roolia ja työnkuvaa ei ole kirjallisesti määritelty eikä ohjeistettu nuorisopsykiatrian osastoilla.

Nuorisotyön roolin ymmärtäminen on olennaista, sillä selkeä työnkuva ja roolin määrittely vaikuttavat työn tavoitteellisuuteen ja systemaattisuuteen. Ammattilaisten roolien ollessa selkeitä, moniammatillisen tiimin jäsenet ymmärtävät toistensa vastuut ja osaamisalueet, mikä puolestaan tukee tiedonkulkua ja yhteistyötä. Pirkanmaan Hyvinvointialueella nykytilassa nuoriso-ohjaajien perehdytysprosessi perustuu pitkälti käytännön työhön ja vierihoidoperehdyttämiseen, jossa kokenut työntekijä perehdyttää uudet työntekijät työtehtäviin. Tämä perehdytysmalli on

käytännöllinen, mutta sen heikkoutena on kirjallisen tiedon ja kattavan dokumentaation puuttuminen nuoriso-ohjaajan työstä nuorisopsykiatriassa.

Nuorisopsykiatriassa sairaalanuorisotyön rooli ei ole vielä vakiintunut tai tunnistettu riittäväällä tavalla. Tämä heijastuu erityisesti siinä, että kirjauksissa ja raporteissa nuoriso-ohjaajan tehtävät on usein niputettu osaksi muita toiminnallisia ja viriketoimintoja, mikä hämärtää nuoriso-ohjaajan työn luonnetta ja sen tavoitteellisuutta. Nuoriso-ohjaajat ovat tuoneet esiin tarpeen tunnistaa heidän työnsä erityispiirteet ja tehdä selkeämpi ero toiminnallisten viriketoimintojen ja nuorisotyön välillä. Nuorisopsykiatrisessa ympäristössä toimivat nuoriso-ohjaajat kohtaavat monenlaisia haasteita. Nuorten hoidossa tarvitaan monipuolista tukea, joka huomioi nuoren yksilölliset tarpeet ja kehitykselliset vaiheet. Moniammatillisen tiimityön onnistuminen riippuu tiimin jäsenten välisestä avoimesta kommunikaatiosta, roolien selkeydestä ja yhteisesti sovitusta tavoitteista. Tässä kontekstissa nuoriso-ohjaajan työnkuva tulee määritellä selkeästi, jotta heidän osaamistaan ja havaintojaan voidaan hyödyntää tehokkaasti osana nuorten kokonaisvaltaista hoitoa.

Tämä opinnäytetyö pyrkii vastaamaan nuoriso-ohjaajien työnkuvan määrittelyn tarpeeseen ja tarjoamaan tietoa, joka tukee heidän työnsä kehittämistä moniammatillisessa ympäristössä. Työssä keskitytään tuomaan esiin nuorisopsykiatrisessa työssä ilmeneviä haasteita ja pohtimaan, kuinka nuoriso-ohjaajan rooli voidaan integroida vahvemmin osaksi osastojen moniammatillista tiimiä. Lisäksi pyritään kartoittamaan keinoja, joiden avulla nuoriso-ohjaajien ja muiden hoitoon osallistuvien ammattilaisten yhteistyötä voidaan kehittää entistä toimivammaksi ja yhtenäisemmäksi.

Nuorisolain (1285/2016) mukaan nuorisotyöllä pyritään edistämään nuorten yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja hyvinvointia sekä vahvistamaan heidän osallisuuttaan yhteiskunnassa. Sairaalassa tehtävä nuorisotyö täyttää nämä tavoitteet tukemalla nuorten psykososiaalista hyvinvointia ja osallisuutta sekä tarjoamalla mahdollisuuksia ryhmätoimintaan, sosiaalisiin kontakteihin ja arjen taitojen vahvistamiseen, kuitenkin toimien aina psykiatrisen hoitotyön lähtökohdista. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, miten nuorisotyön menetelmät ja lähestymistavat voidaan yhdistää saumattomasti psykiatriseen hoitotyöhön ja miten nuoriso-ohjaajat voivat toimia tavoitteellisesti osana osastojen moniammatillista tiimiä.

2.2 Nuoriso-ohjaajan roolin määrittely

Nuoriso-ohjaajien roolin kehittämistarpeet ovat moninaiset, sillä heidän työtehtävänsä ja asemansa eivät aina ole selkeitä sairaalaympäristössä. Tämä korostuu erityisesti tilanteissa, joissa moniammatillinen yhteistyö on keskeistä, mutta vastuiden jakautuminen eri ammattiryhmien kesken jää epätarkaksi. Kehittämistarpeiden tunnistaminen ja niihin vastaaminen ovat avainasemassa. Roolin selkeyttämisellä ja tehtävien määrittelyllä voidaan vähentää hoitoketjussa ilmeneviä päällekkäisyyksiä sekä mahdollisia aukkoja. Tämä vaatii systemaattista arviointia ja työtehtävien uudelleenmäärittelyä, jotta työpanos kohdentuu mahdollisimman tehokkaasti. Myös johdon sitoutuminen kehittämistyöhön on ensiarvoisen tärkeää.

Nuoriso-ohjaajien roolin kehittämistarpeet ilmenivät useilla tasoilla sairaalaympäristössä, erityisesti TAYS Nuorisopsykiatrian osastohoidossa, jossa heidän tehtävänsä olivat paikoin epäselviä ja vaihtelevia. Lisäksi nuoriso-ohjaajien rooli moniammatillisessa tiimissä oli usein epäselvä, mikä aiheutti päällekkäisyyksiä tai aukkoja hoidossa. Tämä tilanne heijastui yhteistyöhön muiden ammattiryhmien, kuten sairaanhoitajien, lääkäreiden ja sosiaalityöntekijöiden kanssa, mikä teki moniammatillisen tiimin toiminnasta ajoittain tehottomampaa kuin sen olisi voinut olla. Tämän opinnäytetyön merkittävin motivaatio oli se, että aiheesta ei ollut aikaisemmin saatavilla suomenkielistä aineistoa, kuten hakutulokset Humakin Finna-kirjastosta, Theseuksesta ja avoimista hakukoneista osoittivat. Opinnäytetyö nosti esiin tarpeen selkeyttää ja määrittellä nuoriso-ohjaajien roolia osana moniammatillista tiimiä.

Nykytilanteessa nuoriso-ohjaajien työ nuorisopsykiatriassa on monin paikoin epäselvää ja vaikiintumatonta. Nuorisopsykiatriassa aloitettu nuorisotyö on kulkenut pitkän matkan vuodesta 2003 alkaen, ja vaikka työ on kehittynyt, tarve toiminnallisten menetelmien ja rakenteiden vahvistamiselle on edelleen olemassa. Erityisesti vuoden 2021 vakituisen nuoriso-ohjaajan palkkaaminen toi esille sen, kuinka suurelta osin työ edelleen perustuu kokemukselliseen tietoon ja kirjoitetun materiaalin puutteeseen. Tämä osoittaa tarpeen dokumentaation vahvistamiselle, jotta työ voi kehittyä entistä strukturoidummaksi ja tehokkaammaksi. Kirjallinen ohjeistus ja roolin määrittely antavat paitsi ohjaajille itselleen myös koko moniammatilliselle tiimille selvän kuvan nuoriso-ohjaajien vastuista ja työskentelytavoista. Tällä voidaan parantaa työn vaikuttavuutta ja lisätä ammatillisuuden tunnetta.

Pirkanmaan hyvinvointialueella nuorisopsykiatriassa toimi kaksi nuoriso-ohjaajaa. Toinen heistä työskenteli erityisen vaikeahoitoisten nuorten psykiatrisessa hoito- ja tutkimusyksikössä

eli EVA-yksikössä, kun taas toinen ohjaaja työskenteli nuorisopsykiatrian kokovuorokausiosastolla eli NPS1:llä sekä nuorisopsykiatrian viikko-osastolla eli NPSV:llä ja myös EVA-yksikössä. Nuorisotyö nuorisopsykiatriassa alkoi Pirkanmaalla vuonna 2003, alun perin kohdentuen yksinomaan EVA-yksikköön. Tarve toiminnallisille menetelmille johti nuoriso-ohjaajan palkkaamiseen, ja vuonna 2021 osastolle palkattiin ensimmäinen vakituinen nuoriso-ohjaaja. Tällöin huomattiin, ettei nuorisopsykiatrisen nuorisotyön tavoitteista ollut saatavilla kirjallista tietoa, mikä osoitti tarpeen tuottaa selkeää dokumentaatiota ja luoda teoriaan pohjautuva malli nuoriso-ohjaajien tueksi.

Nuorisotyö käsitteenä ei ollut vielä vakiintunut nuorisopsykiatriassa, eikä sitä aina ymmärretty tavoitteellisena kasvatuksellisenä työmuotona tai mahdollisena voimavarana osana potilaan nuorisopsykiatrista hoitoa. Nuoriso-ohjaajaa oli ohjeistettu kirjaamaan tapaamisensa otsikon "Leikki- ja viriketoiminta" alle sopivamman vaihtoehdon puuttuessa, mikä johti siihen, että nuoriso-ohjaajat joutuivat pohtimaan, miten heidän työnsä tulisi määritellä ja mitä nuorisotyö nuorisopsykiatriassa oikeastaan tarkoittaa. Nuoriso-ohjaus voidaan nähdä tavoitteellisena toimintana, jossa ohjaus on ohjaajan, ohjattavan ja yhteisön välistä vuorovaikutusta, ja sen tavoitteena on tukea ohjattavan henkilökohtaista kehitystä ja prosessia (Ahopelto, Ilomäki, Logren, Ristimäki, Tiitinen & Ruusuvuori 2019, 252). Epätarkkuus roolin määrittelyssä vaikutti siihen, miten heidän työnsä nähtiin osana laajempaa hoitoprosessia, mikä korosti tarvetta roolin selkiyttämiseksi ja ammatillisuuden vahvistamiselle.

Moniammatillinen yhteistyö on keskeinen osa nuorisopsykiatrista hoitotyötä, ja sen onnistuminen riippuu kaikkien ammattiryhmien roolien selkeydestä ja vuorovaikutuksen avoimuudesta. Nuoriso-ohjaajien rooli moniammatillisessa tiimissä on erityisen tärkeä, sillä he tuovat arkeen liittyvää näkökulmaa ja pystyvät toimimaan nuorten kanssa tilanteissa, joissa muut ammattiryhmät eivät välttämättä ole läsnä. Tämä vaatii selkeää kommunikointia muiden tiimin jäsenten kanssa sekä jatkuvaa oman työn arviointia ja kehittämistä. Perehdytyksen osalta erityinen haaste on ollut, että uusi työntekijä joutuu usein omaksumaan laajan tehtäväkentän vähäisen kirjallisen ohjeistuksen varassa. Useasti nuoriso-ohjaaja on joutunut itse suureen vastuuseen oman työnsä määrittelyssä ja nuoriso-ohjauksen tavoitteiden asettelussa. Vierihoidoperehdytys on ollut tehokas tapa tuoda uudet työntekijät osaksi tiimiä, mutta se ei aina riitä systemaattisen osaamisen kehittämiseen. Tarvitaan myös rakenteellisempia perehdytysmalleja, joissa huomioidaan niin teoriapohjainen tieto kuin käytännön työskentely.

Moniammatillisen yhteistyön vahvistaminen ja nuoriso-ohjaajien aseman selkeyttäminen voivat merkittävästi edistää heidän työpanostaan osana kokonaisvaltaista psykiatrista hoitoa, mikä puolestaan auttaa nuoria kuntoutumaan tehokkaammin. Laaja ymmärrys omasta ammattiroolista ja kyky sanoittaa omaa osaamistaan tarkoittaa kykyä viestiä, mitä oma työ sisältää, millaista osaamista nuoriso-ohjaajalla on ja miten hän voi tukea yksittäisen potilaan psyykkistä hyvinvointia ja vakauttamista.

2.3 Nuorisolain tavoitteet ja nuorisopsykiatrinen nuorisotyö

Nuorisolain tavoitteet tarjoavat tärkeän viitekehysten nuorisopsykiatriselle nuorisotyölle. Nuorisopsykiatrisen nuorisotyön tavoitteet heijastavat nuorisolain pyrkimyksiä edistää nuorten yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja oikeuksien toteutumista. Kuitenkin sairaalaympäristössä näiden tavoitteiden toteutuminen kohtaa erityisiä haasteita, koska nuoret eivät aina pääse osallisiksi luonnollisista sosiaalisista tilanteista. Nuorisopsykiatrisessa ympäristössä nuoriso-ohjaajien työ on kohdennettu erityisesti siihen, että nuoret voivat tuntea osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi nuorisotyön menetelmiä tulee kehittää siten, että ne vastaavat sairaalaympäristön erityispiirteitä ja nuorten yksilöllisiä tarpeita.

Nuorisopsykiatrisen hoidon potilaiden joukossa oli nuoria, joille ei syntynyt luonnollisia kohtaamisia nuoriso-ohjaajan kanssa esimerkiksi pitkien hoitajaksojen tai koulunkäynnin puuttumisen vuoksi. Moniammatillisessa tiimissä, johon nuorisotyöntekijä kuului, oli tärkeää ymmärtää, kuinka yhteistyötä voitiin tehdä mahdollisimman kokonaisvaltaisesti nuorten hyväksi ja mitä lisäarvoa nuorisotyö voi tuoda psykiatriseen hoitoprosessiin. Oli tarpeen kartoittaa ja kehittää, miten nuorisotyön menetelmät ja lähestymistavat voivat tukea ja vaikuttaa psykiatriseen hoitoprosessiin sairaalahoidossa huomioiden nuorten yksilölliset ja ikätasoiset tarpeet. Moniammatillisen työn merkitys näkyi erityisesti siinä, että nuoriso-ohjaajat pystyivät tarjoamaan sellaista tukea, joka täydensi muuta hoitohenkilökuntaa ja toi arjen näkökulman nuorten psykiatriseen hoitoon.

3 OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET

3.1 Tavoitteet ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyön tavoitteena on syventää ymmärrystä sairaalassa toteutettavan nuorisotyön merkityksestä nuorisopsykiatrisessa ympäristössä. Tämän työn päätavoitteena on tutkia ja selkeyttää nuoriso-ohjaajan roolia osana nuorisopsykiatrian osastohoitoa. Työssä pyritään määrittelemään, millaisia tehtäviä nuoriso-ohjaajilla on, miten he kokevat oman työnsä moniammatillisessa tiimissä ja mitä lisäarvoa nuorisotyö tuo nuorisopsykiatriseen hoitotyöhön. Tavoitteena on myös tarkastella, millaisia haasteita moniammatillinen yhteistyö tuo mukanaan ja millä tavoin nuoriso-ohjaajien työskentelyä voidaan kehittää, jotta yhteistyö ja potilaiden tuki olisivat mahdollisimman sujuvia.

Nuorisopsykiatrisessa ympäristössä nuoriso-ohjaajat kohtaavat monia haasteita, jotka liittyvät muun muassa roolien epäselvyyksiin, tiedonkulun ongelmiin ja toimintatapojen eroihin eri ammattiryhmien välillä. Opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa tietoa, joka auttaa selkiyttämään nuoriso-ohjaajien työnkuvaa ja vahvistamaan heidän rooliaan osana osastojen moniammatillista tiimiä.

Tutkimuksen tavoitteena on myös tuoda esiin käytännön kehitysehdotuksia, joiden avulla nuoriso-ohjaajien työtä ja perehdytysprosesseja voidaan kehittää. Tavoitteena on luoda selkeämpi perehdytysmalli, jonka avulla uudet työntekijät voivat tehokkaasti sisäistää nuoriso-ohjaajan roolin vaatimukset ja työn erityispiirteet nuorisopsykiatriassa. Tämän perehdytysmallin avulla voidaan varmistaa, että kaikki nuoriso-ohjaajat saavat yhtenäisen ja kattavan perehdytyksen, joka antaa heille valmiudet toimia vastuullisesti ja itsenäisesti haastavassa sairaalaympäristössä.

Opinnäytetyön tutkimuskysymykset ovat:

1. Mikä merkitys on nuorisotyöllä nuorisopsykiatriassa?
2. Miten nuoriso-ohjaaja pystyy integroitumaan nuorten psykiatrisen hoidon moniammatilliseen työryhmään?

Opinnäytetyön tavoitteiden määrittely ja tutkimuskysymykset auttavat rakentamaan selkeän ja kattavan viitekehyksen tutkimukselle. Näiden avulla tutkimuksessa keskitytään erityisesti nuorisotyön ja nuoriso-ohjaajan roolin tarkasteluun moniammatillisessa ympäristössä sekä heidän työnsä kehittämiseen osana nuorten psykososiaalista kuntoutusta.

3.2 Nuoriso-ohjaajan roolin selkeyttäminen ja määrittely

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli tuoda esiin nuoriso-ohjaajien työn erityispiirteet nuoriso-psykiatrisessa ympäristössä ja tukea heidän ammatillista kasvuaan sekä vahvistaa roolin selkeyttä ja tarjota konkreettisia työkaluja siihen, miten nuoriso-ohjaajat voisivat paremmin tukea nuorten kuntoutumista. Yksi keskeisistä tavoitteista oli tuottaa kirjoitettua tietoutta ja suunta- viivoja, jotka tukevat nuoriso-ohjaajien päivittäistä työskentelyä ja auttavat heitä navigoimaan moniammatillisessa ympäristössä. Tämä ei pelkästään edistä työn vaikuttavuutta, vaan myös vahvistaa työntekijöiden ammatillista identiteettiä ja itseluottamusta.

Nuoriso-ohjaajien roolin tarkemman määrittelyn vaikutukset ulottuvat koko moniammatilliseen tiimiin, sillä selkeä roolitus ja tehtävien määrittely auttavat myös muita ammattiryhmiä ymmärtämään paremmin nuoriso-ohjaajien roolia ja tehtäviä. Tällä tavoin koko tiimin kyky vastata nuorten tarpeisiin paranee. Opinnäytetyö tarjosi selkeät puitteet uuden työntekijän perehdytykselle, mikä oli erityisen tärkeää sairaalaympäristössä, jossa nuoriso-ohjaajien rooli ja tehtävät vaativat jatkuvaa selkeyttämistä ja vahvistamista. Kattavan perehdytyksen jälkeen työntekijä oli valmis toimimaan vastuullisesti ja itsenäisesti (Miettinen, Kaunonen & Tarkka 2006), mikä osaltaan tuki moniammatillisen tiimin tavoitteellista ja laadukasta yhteistyötä.

Perehdytyksen onnistuminen lisäsi työntekijän luottamusta omaan osaamiseensa ja varmisti, että hän pystyi toimimaan täysipainoisena tiimin jäsenenä tukien nuorten kuntoutusprosesseja mahdollisimman hyvin. Kehittämisehdotusten toteuttaminen edellytti resursointia, koulutusta ja yhteistyön rakenteiden tarkistamista, mutta niiden avulla voitiin merkittävästi parantaa nuorten mielenterveyden hoidon laatua ja vaikuttavuutta sekä varmistaa, että nuoriso-ohjaajien työpanos hyödynnettiin kokonaisvaltaisesti osana nuorten kuntoutusta. Tällainen lähestymistapa ei pelkästään vahvistanut nuoriso-ohjaajien asemaa, vaan myös paransi koko tiimin kykyä vas-

tata nuorten tarpeisiin. Kokonaisuudessaan tämä opinnäytetyö tarjosi arvokasta tietoa ja ehdotuksia siitä, kuinka nuorisopsykiatrista hoitoa ja erityisesti nuoriso-ohjaajien roolia voidaan kehittää vastaamaan paremmin nuorten yksilöllisiä tarpeita.

4 TIETOPERUSTA

4.1 Nuorisopsykiatria

Suomen ensimmäiset nuorisopsykiatriset osastot perustettiin Pitkäniemen sairaalaan vuonna 1959 (Kaltiala-Heino & Lindberg, 2019, 673). Mielenterveyslaissa säädetään mielenterveyspalvelujen järjestämisestä, periaatteista, ohjauksesta ja valvonnasta sekä tahdosta riippumattomasta hoidosta. (Kaivosoja & Kaukonen, 2016, 801.) Vuonna 2016 asianmukaiseksi sairaansijamääräksi on määritelty keskimäärin 5-6 sairaansijaa 10 000 nuorta kohti (Kaltiala-Heino & Lindberg, 2019, 674).

Nuorisopsykiatrisessa hoitojärjestelmässä ensisijainen hoitomuoto on avohoito. Osastohoidolla on merkittävä rooli avohoittoa tukevana funktiona tilanteissa, joissa kodin, koulun ja avohoidon tuki eivät ole riittäviä ja nuori tarvitsee kokonaisvaltaisesti hoitavaa ympäristöä (Kaltiala-Heino & Lindberg, 2016, 674). Päiväaikaan hoitoa tarjoavat yksiköt kuuluvat avohoitoon, vaikka niitä saatetaan kutsua osastoiksi. Osastohoitoa toteutetaan joko vapaaehtoisuuteen perustuen tai tahdosta riippumattomana. (Kaltiala-Heino & Lindberg 2019, 674).

Alaikäinen voidaan määrätä tahdostaan riippumatta psykiatriseen sairaalahoitoon, jos hän on vakavan mielenterveydenhäiriön vuoksi hoidon tarpeessa siten, että hoitoon toimittamatta jättäminen olennaisesti pahentaisi hänen sairauttaan tai vakavasti vaarantaisi hänen terveyttään tai turvallisuuttaan tai muiden henkilöiden terveyttä tai turvallisuutta ja jos mitkään muut mielenterveyspalvelut eivät sovellu käytettäväksi (Mielenterveyslaki 1992/954).

Nykypäivänä toteutettava nuorten nuorisopsykiatrisen hoito ei ole enää pelkästään vain psykiatria vaan ammattihenkilöiden tulee jatkuvasti auttaa myös muiden elämänedellytysten vahvistamisessa. (Turpeinen 2004, 54.)

4.2 Nuorisotyön tarve nuorisopsykiatriassa

Nuorisotyö perustuu nuoren tukemiseen nuoren sosiaalisessa ympäristössään. Lähtökohdaksi riittää vain nuorten itsensä tarve. Nuorisotyön tekijät toimivat useilla eri kentillä, useissa eri kasvuyhteisöissä, useiden eri ihmisten kanssa, yhteydessä erilaisiin yhteiskunnallisiin prosesseihin. (Kauppinen & Kiilakoski, 2022.) Nuorisopsykiatriassa tehtävä nuorisotyö on työmuodoltaan hieman eriävää, sillä nuorisotyötä tehdään psykiatrisen hoidon lähtökohdista.

Nuorisotyö toteuttaa toimintoja, joiden kautta nuorilla on mahdollisuus toimia muiden nuorten kanssa sekä oppia ja nauttia toistensa seurassa. Nuorisotyö tukee nuorten kuulumista ryhmiin. Nuorisotyö tukee nuoren kasvua persoonana sekä vahvistaa hänen itsetuntoaan, itseilmaisuaan ja positiivista minäkuvaansa. Tämä näkyy esimerkiksi kiinnostuksena nuoren itsevarmuuteen, itsetuntoon, taiteelliseen ja keholliseen itseilmaisuuun tai näkemykseen itsestä arvokkaana ja siinä arvostettavana toimijana. (Kauppinen & Kiilakoski, 2022.)

Nuorisotyöntekijät ovat tyypillisesti sairaalassa erityistyöntekijöitä, joka tarkoittaa, että nuorisohjaaja osallistuu potilaan hoito- ja arviointityöhön hoitohenkilöstön pyynnöstä eli tosiasiallisesti lääkärin tai osaston hoitajien pyynnöstä. Nuorisolaissa tarkoitetaan nuorisotyöllä nuorten kasvun, itsenäistymisen ja osallisuuden tukemista yhteiskunnassa (Nuorisolaki 3 §). Nuorisopsykiatriassa nuorisohjaajan työssä pyritään tarkastelemaan psykiatriasta hoitoa nuorisohjauksellisesta näkökulmasta. Nuorisohjaajan tulisi ymmärtää myös psykiatrista lähestymistapaa. Itsessään nuorisopsykiatriassa toimiminen asettaa nuorisohjaukseen tietyt raamit. Sairaalassa tehtävässä nuorisotyössä on pystyttävä soveltamaan nuorisotyön menetelmiä ja lähestymistapoja psykiatrisessa sairaalaympäristössä, mikä voi sisältää ryhmätoimintaa, yksilöohjausta ja vapaa-ajan toimintaa.

Nuorisohjaajan työssä nuorisopsykiatriassa korostuu jatkuva itsereflektointi: miksi, kenen kanssa ja miten ovat kysymyksiä, joita on tärkeää kysyä ennen jokaista ohjaustehtävää. Yksittäisten työsuoritusten oppimista tärkeämmäksi tulee ymmärrys siitä, mitä ollaan tekemässä, kenen kanssa ja miksi (Kupias & Peltola, 186).

Nuorisotyö on yhteisöllistä toimintaa, jonka lähtökohtana on dialogi ja kontaktin luominen. Kontakti syntyy havainnoinnista, kuulemisesta ja keskittymisestä. (Kiilakoski, Kinnunen & Djupsund, 2015, 145). Nuorisopsykiatriassa tehtävässä nuorisotyössä korostuu erityisesti ohjattavan havainnointi, jonka avulla tuotetaan moniammatilliseen työryhmään arvokasta tietoutta nuoren fyysisestä ja psyykkisestä voinnista sekä sosiaalisen vuorovaikuttamisen taidoista.

Toimintaprosessit nuorisotyössä ovat usein annettu nuorisotyön ulkopuolelta. Toimintaprosesseja ei ole hyvä omaksua sellaisenaan, vaan on tärkeää muokata työn luonteen ja mielen pohjalta. (Kiilakoski, Kinnunen & Djupsund, 2015, 145). Nuorisotyö tukee nuorten kuulumista ryhmiin, kasvattaa heidän itsetuntoaan, itseilmaisuaan ja vahvistaa positiivista minäkuvaa.

Tämä näkyy esimerkiksi kiinnostuksena nuoren itsevarmuuteen, taiteelliseen ja keholliseen itseilmaisuun tai näkemykseen itsestä arvokkaana toimijana (Kauppinen & Kiilakoski, 2022).

Nuorisolaki luo pohjan ja nimeää tärkeimmät tehtävät kaikelle nuorisotyölle. Suomessa hyvän nuorisotyön tavoitteena on edistää nuorten osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa (Papunen ym. 2022).

4.3 Potilaiden psykiatrinen oireilu

Perusteet sairaalahoidolle ovat luonnollisesti aina jossain määrin suhteellisia ja tilannekohtaisia, mutta yleisimmät aiheet nuorisopsykiatriseen osastohoitoon ovat vakava itsetuhoisuus tai sen vaara, psykoosit ja sekavuustilat, vakava laihuushäiriö, vakavat käytöshäiriöt, vakavat traumaattiset kriisit, nuoren kykenemättömyys käyttää tarjolla olevaa avohoitoa, aikuisten tuen ja reagoivan ympäristön puute psykiatrisesta häiriöstä kärsivällä nuorella sekä mielenterveyden häiriöstä kärsivän nuoren kehityksen juuttuminen, esimerkiksi kyvyttömyys ikätoverisuhteisiin ja koulunkäyntiin. (Kaltiala-Heino & Lindberg, 2019 , 674.)

Nuoren osastohoito perustuu yleensä yhteisöhoitoon; hän on jäsen yhteisössä, johon kuuluu ikätoverien ryhmä ja aikuisia. Osastohoitoon kuuluu usein myös kuvataide- ja musiikkiterapian sovelluksia. Osaston toiminnallisten ryhmien painopiste on vuorovaikutustaitojen kehittäminen. Ryhmien tehtävä on myös antaa nuorille mielekästä toimintaa sekä antaa virikkeitä myös jatkossa osastohoidon päätyttyä. (Kaltiala-Heino & Lindberg, 2019, 674.)

Lastenpsykiatri Raisa Cacciatore määrittelee hyvinvoivan nuoren seuraavanlaisesti: Nuori, joka selviytyy ilman ahdistusta päivittäisestä arjestaan sekä lähtee pääsääntöisesti mielellään kouluun, vaikka ei ihan joka päivä. Kunnossa oleva nuori nukkuu ja syö enimmäkseen hyvin sekä pystyy solmimaan ja ylläpitämään ystävyssuhteita. Nuori sietää arkisia epäonnistumisia, iloitssee tavallisesta elämästä ja kykenee toimimaan vertais- ja muissa ryhmissä. Normaalisissa tilanteissa nuori pystyy ilmaisemaan tunteita kehitystasonsa mukaisesti, paikoitellen tunteenpurkaukset voivat olla voimakkaita. Terve nuori uskoo riittävästi omiin kykyihinsä, ja voi olla temperamentiltaan oma uniikki itsensä ja kykenee tuntemaan empaattisuuden tunnetta. Kiteytyksenä voitaisiin todeta siis, että arkinen olo ja elo sujuu ilman jatkuvaa alakuloa tai ahdistusta. (Huhta, 2022, 195)

4.4 Moniammatillinen yhteistyö

Osastolla nuoren hoidosta vastaa moniammatillinen työryhmä, johon tyypillisesti kuuluvat lääkäri, psykologi, sosiaalityöntekijä, toimintaterapeutti ja hoitohenkilökuntaa. (Kaltiala-Heino & Lindberg, 2016, 675.) Nuoriso-ohjaaja saatetaan määritellä osaksi hoitohenkilökuntaa.

Moniammatillisen yhteistyön tutkimuksessa näkyi, että parhaimmillaan onnistunut moniammatillinen keskustelu tuottaa monipuolisen, moniulotteisen holistisen hahmotustavan asiakkaan tilanteesta. Isoherrasen tutkimuksesta tulee esiin, kuinka asiantuntijuus ikään kuin tuotetaan osaavassa, taitavassa keskustelussa. Keskeisiksi nousivat osallistujien kommunikointitaidot siinä tilanteessa, jossa keskustelu käytiin. Moniammatillisen yhteistyön sujuvuudessa ei ole kyse vain osaamisesta vaan myös statuksesta, sosiaalisesta arvostuksesta ja muista tekijöistä, jotka estävät hyvän tasa-arvoisen keskustelun. (Isoherranen 2002, 147.)

Moniammatillisen yhteistyön edellytyksenä on luottamuksellinen ja kunnioittava ilmapiiri sekä mahdollisuus yhteiseen keskusteluun ja reflektointiin. Ilman yhteistyö- ja kommunikaatiotaitoja edellytykset eivät toteudu. Yhteisten tavoitteiden muodostaminen ja niiden jatkuva arviointi eri ammattiryhmien kesken koetaan myös tärkeäksi. (Sandström, Keiski-Turunen, Hassila & Aunola, 2018). Moniammatillista yhteistyötä estävinä tekijöinä voivat olla eri ammattiryhmien väliset epäselvät vastuurajat, asiantuntijaroolien epäselvyys, erilaiset viestintätavat sekä puutteelliset tiimityö- ja vuorovaikutustaidot. Yhteistyötä haittaa asiantuntijoiden epäluottamus toisiaan kohtaan, jolloin saattaa korostua oman reviirin puolustaminen. (Sandström ym., 2018)

Moniammatillinen yhteistyö vaatii toimijoilta oman asiantuntijuuden tunnistamista ja selkiyttämistä. Oman ammatti-identiteetin selkiytymättömyys voi vaikuttaa moniammatillisen toiminnan kokemiseen jopa uhkana. Mikäli oma osaaminen tai ymmärrys omasta alueesta on puutteellinen, voi tärkeitä osa-alueita toiminnassa jäädä pois. Hoidon laatua heikentää, jos näkökulma asiakkaan hoidosta ja tukemisesta muodostuu vain yhden ammattikunnan näkemyksen perusteella. (Sandström ym., 2018) Yhteistyökumppaneiden kanssa on helpompaa keskustella, kun nuorisotyön luonne ei ole niin sumea kuin aiemmin. Tämä auttaa myös priorisoimaan, millaisiin toimintoihin panostetaan työaika ja millaisiin ei (Kiilakoski 2015). Kysyttäessä nuorisotyön luonnetta tai olemusta voi kohdata ongelmia. Tyypillisesti kuulee kuvauksia siitä, ettei nuorisotyötä ole helppoa hahmottaa. (Kiilakoski 2015, 19)

5 KEHITTÄMISTYÖN MENETELMÄT

5.1 Tutkimusmenetelmät ja aineistonkeruu

Kehittämistyön toteuttamisessa käytettiin laadullisia menetelmiä, jotka soveltuvat hyvin monimutkaisten ja moniulotteisten ilmiöiden, kuten nuoriso-ohjaajan roolin ja moniammatillisen yhteistyön, ymmärtämiseen. Laadullisten menetelmien avulla saatiin syvällistä tietoa siitä, miten nuoriso-ohjaajan rooli hahmottuu nuorisopsykiatrisessa ympäristössä ja miten yhteistyötä voidaan parantaa. Käytetyt menetelmät olivat teemahaastattelut ja kenttäpäiväkirjan pitäminen.

5.2 Haastattelut

Teemahaastattelut toteutettiin Pirkanmaan hyvinvointialueen TAYS nuorisopsykiatrian osastoilla työskentelevälle moniammatilliselle työryhmälle, kohdentuen tutkimuksen tekijän lisäksi nuorisopsykiatrian toiseen nuoriso-ohjaajaan ja kolmelta osastolta sairaanhoitajiin. Haastattelujen tavoitteena oli selvittää, miten eri ammattiryhmät kokevat nuoriso-ohjaajien työn, heidän roolinsa osana hoitotiimiä sekä yhteistyön haasteet ja kehittämistarpeet. Haastattelut tarjosivat arvokasta tietoa siitä, miten nuoriso-ohjaajat nähdään osana moniammatillista tiimiä ja miten heidän työnsä tukee nuorten kuntoutumista.

Teemahaastattelu oli keskustelumuuotoinen tutkimusmenetelmä, jossa keskityttiin ennalta valittuihin teemoihin, kuten nuoriso-ohjaajien työnkuvaan, moniammatillisen yhteistyön haasteisiin ja kehitystarpeisiin. Haastattelut olivat joustavia ja antoivat tilaa haastateltavien omille kokemuksille ja näkemyksille (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006). Haastatteluaineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä, jossa analyysi eteni yksittäisistä havainnoista yleisempiin väitteisiin (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006).

Haastattelut sisälsivät myös Teamsin välityksellä toteutettuja keskusteluja muiden hyvinvointialueiden nuoriso-ohjaajien kanssa, mikä mahdollisti vertailutiedon saamisen ja tarjosi laajemman kuvan nuoriso-ohjaajan roolin merkityksestä eri ympäristöissä. Haastatteluaineiston keruu toteutettiin teemahaastattelumenetelmänä, jossa tehtiin kvalitatiivisia haastatteluita haastattamalla Pirkanmaan hyvinvointialueen TAYS nuorisopsykiatrian vastuualueen moniammatillista työryhmää. Teemahaastattelun etuna on se, että teemojen puhumisjärjestys pysyi vapaana, eikä kaikkien haastateltavien kanssa puhuttu kaikista asioista samassa laajuudessa. Tämä palvelee moniammatillisen työryhmän haastatteluita, joissa haastateltavat edustavat eri ammattiryhmiä,

ja täten ei ole edun mukaista toteuttaa identtisiä haastatteluita (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006).

Teemahaastattelussa käytetään avoimia kysymyksiä, jotka antavat haastateltaville mahdollisuuden jakaa omia kokemuksiaan ja näkemyksiään vapaasti. Haastattelu ei edennyt täysin tarkan struktuurin mukaan, vaan väljemmin kohdentuen tiettyihin ennalta suunniteltuihin teemoihin. Teemahaastattelu on keskustelua, jossa käydään läpi ennalta suunniteltuja teemoja. Haastattelijalla oli mukanaan mahdollisimman lyhyet muistiinpanot käsiteltävistä teemoista, jotta voitiin keskittyä keskusteluun, ei papereiden tavaamiseen (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006). Haastattelun avoimuus mahdollisti myös sen, että haastattelija pystyi syventämään keskustelua erityisesti niissä teemoissa, jotka olivat kunkin haastateltavan asiantuntemuksen kannalta keskeisiä.

Haastattelut toteutettiin yksilöhaastatteluina joko paikan päällä tai etäyhteyden, kuten Teamsin kautta. Haastattelut toteutettiin Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisopsykiatrian toiselle nuoriso-ohjaajalle, toisen hyvinvointialueen nuoriso-ohjaajille ja nuorisopsykiatrian sairaanhoitajille. Muiden hyvinvointialueiden nuoriso-ohjaajien haastattelun tarkoituksena oli eritoten tuottaa tietoa siitä, miten toisella hyvinvointialueella oleva nuoriso-ohjaaja kokee nuoriso-ohjaajan roolin. Lisäksi haastatteluissa pyrittiin selvittämään, milloin ja mistä tarpeista kussakin paikassa on alkanut sairaalanuorisotyö. Haastattelut antoivat mahdollisuuden syventyä niihin paikallisiin erityispiirteisiin, jotka vaikuttavat nuoriso-ohjaajien työhön eri alueilla, ja tämä vertailu tarjosi laajan kuvan nuoriso-ohjaajien työn ja roolin kehityksestä Suomessa.

Haastatteluissa perehdyttiin nuoriso-ohjaajien kokemuksiin ja käsityksiin nuoriso-ohjaajan roolista sekä heidän käsityksiinsä moniammatillisen yhteistyön nykytilasta. Haastatteluissa korostui erityisesti moniammatillisen yhteistyön näkökulma omahoitajatyöskentelyn ja nuoriso-ohjauksen yhteensovittamisesta. Haastatteluissa pyrittiin saamaan vastaus omahoitajan näkökulmasta siihen, kuinka omahoidettava potilas hyötyy nuoriso-ohjauksesta. Tavoitteena oli selvittää, miten yhteistyö eri ammattiryhmien välillä sujuu käytännössä, ja millaisia kehityskohteita moniammatilliseen yhteistyöhön liittyy. Tämä auttoi kartoittamaan myös niitä onnistumisia, jotka nuoriso-ohjaajien ja omahoitajien yhteistyössä on saavutettu, ja miten niitä voisi edelleen vahvistaa ja laajentaa muihin hoitoyksiköihin.

Haastateltavat rekrytoitiin työympäristössä niin, että opinnäytetyön tekijä arvioi haastateltavien soveltuvuutta haastatteluun ja tiedusteli heidän halukkuuttaan osallistua. Muiden hyvinvointialueiden nuoriso-ohjaajien lukumäärän kartoittaminen aloitettiin keväällä 2024, jonka jälkeen tiedusteltiin heidän soveltuvuuttaan ja halukkuuttaan osallistua haastatteluun. Toisen hyvinvointialueen haastattelut pyrittiin toteuttamaan Teams-haastatteluna. Kaikki haastattelut nauhoitettiin ja litteroitiin aineiston tarkkaa analysointia varten. Haastatteluiden litterointi on tärkeä osa laadullista tutkimusprosessia, koska sen avulla varmistetaan, että kaikki haastatteluissa esiin nousseet seikat otetaan huomioon analyysivaiheessa. Litteroidun aineiston avulla voitiin tehdä tarkempia huomioita ja varmistaa, että aineisto pysyi autenttisenä analyysin kaikissa vaiheissa.

Haastatteluaineisto analysoitiin induktiivisen sisällönanalyysin menetelmin, mikä tarkoittaa, että tutkimuksen keskiössä oli aineiston oma ilmaisuvoima ja analyysi eteni yksittäisistä havainnoista yleistyksiin (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006). Induktiivinen lähestymistapa mahdollisti aineistolähtöisen teorianmuodostuksen, jossa tutkimuksen keskeiset teemat ja kategoriat syntyivät suoraan aineistosta. Tämä analyysimenetelmä takasi sen, että tulkinta oli mahdollisimman autenttinen suhteessa haastateltavien kokemuksiin ja heidän näkemyksiinsä, ja tulokset nojautuivat vahvasti heidän antamaansa tietoon. Sisällönanalyysi eteni vaiheittain: ensimmäisessä vaiheessa aineisto koodattiin keskeisten teemojen, kuten nuoriso-ohjaajien työn vaikutusten, moniammatillisen yhteistyön haasteiden ja kehittämistarpeiden perusteella. Seuraavassa vaiheessa koodit yhdistettiin laajemmiksi kategorioiksi, jotka ilmensivät nuoriso-ohjaajien työn merkitystä kokonaisvaltaisesti nuorisopsykiatrisessa kontekstissa. Aineiston analyysi ja tiedonkeruu etenivät osittain limittäin, mikä mahdollisti jatkuvan syventävän tarkastelun ja analyysin kehittämisen aineiston karttuessa. Tällainen iteratiivinen prosessi mahdollisti aineiston syvällisen ymmärtämisen ja varmisti sen, että analyysi pysyi johdonmukaisesti yhteydessä tutkimuksen tavoitteisiin ja teoreettiseen viitekehykseen.

5.3 Kenttäpäiväkirja

Kenttäpäiväkirjan pitäminen oli toinen menetelmä aineistonkeruussa. Kenttäpäiväkirjan tarkoituksena oli dokumentoida päivittäisiä havaintoja ja kokemuksia nuoriso-ohjaajan työstä ja sen käytännöistä. Päiväkirjamerkintöjen avulla saatiin yksityiskohtaista tietoa nuoriso-ohjaajan arjesta, työajan jakaantumisesta, ohjaustyön sisällöstä ja yhteistyöstä eri ammattiryhmien kanssa (Grönfors, 2011).

Kenttäpäiväkirja tarjosi reflektiivisen näkökulman, joka täydensi haastatteluaineistoa. Päiväkirjassa dokumentoitiin myös tilanteita, joissa moniammatillinen yhteistyö osoittautui erityisen toimivaksi tai joissa esiintyi haasteita tiedonkulussa ja työnjaossa. Kenttäpäiväkirjan analyysin avulla voitiin tarkastella, miten nuoriso-ohjaajan työ käytännössä vaikuttaa nuorten kuntoutumiseen ja miten se tukee moniammatillista tiimityötä.

Kenttäpäiväkirjaan kirjattiin tarkasti, mistä ja mitä analysoitiin. Kerättyjä tietoja olivat muun muassa työajan jakaantuminen, nuorten kanssa tehtävän ohjaustyön sisältö sekä eri ammattiryhmien kanssa kohtaamiset. Kenttäpäiväkirja toimi opinnäytetyön yleisen kulun, metodologisten ja menetelmällisten seikkojen sekä kirjoittajan omien arvioivien kommenttien kirjausalustana. Päiväkirjassa tuloksista refleктоitiin myös tehtyjen havaintojen merkitystä. Päiväkirjamerkinnot auttoivat jäsentämään ja ymmärtämään nuoriso-ohjaajan työn käytäntöjä ja niiden vaikutuksia nuorten hyvinvointiin. Analyysi tapahtui osittain samanaikaisesti aineistonkeruun kanssa ja sitä täydennettiin tutkimuksen edetessä.

Kenttäpäiväkirjaa säilytettiin turvallisessa paikassa, joka oli kirjoittajan oma lukittu tietokone. Lisäksi säännöllisin väliajoin toteutettiin varmuuskopiointi, jolloin tiedot siirrettiin myös lukittuun pilvipalveluun. Kenttäpäiväkirjan aineiston analyysi tapahtui osittain samanaikaisesti aineistonkeruun kanssa. Aineiston analysoinnin toteutti aineistonkerääjä (Grönfors 2011, 85).

5.4 Perehdytysmateriaali

Työssä esiteltävän perehdytysmallin kehittämisprosessi perustui kollegoiden ja osastonhoitajan kanssa käytyihin keskusteluihin, joissa kartoitettiin perehdytyksen nykytilaa ja kehittämistarpeita. Näiden keskustelujen pohjalta tunnistettiin kriittiset kehityskohdat, kuten tiedon epäjohdonmukaisuus ja perehdytyksen epävirallisuus. Palautteen perusteella kehitettiin kaksi tarkistuslistaa, jotka kattavat osastokohtaisen perehdytyksen sekä nuoriso-ohjaajan ammatillisen perehdytyksen. Osastokohtaisen perehdytyksen tarkistuslista sisältää tiedot tiloista, henkilökunnan esittelyt, osaston toimintatavat ja turvallisuuskäytännöt. Ammatillisen perehdytyksen tarkistuslista puolestaan keskittyy nuoriso-ohjaajan työtehtäviin ja moniammatilliseen yhteistyöhön. Näin varmistettiin, että perehdytys vastaa sekä organisaation tarpeita että työntekijöiden käytännön tarpeita. Seuraavaksi työssä esitellään perehdytystä varten luodut perehdytyslistat.

Osasto:	EVA	NPS1	NPSV	Käyty läpi :
Tilat:	Osaston tilojen esittely	Osaston tilojen esittely	Osaston tilojen esittely	
Työntekijät:	Henkilökunnan esittely, moniammatillinen tiimi	Henkilökunnan esittely, moniammatillinen tiimi	Henkilökunnan esittely, moniammatillinen tiimi	
Osaston toiminta:	Eva-yksikön toiminnan esittely lyhyesti	NPS1 osaston toiminnan esittely lyhyesti	NPSV toiminnan esittely lyhyesti	
Turvallisuus	Hälytysjärjestelmän esittely & Mobin käyttö & turvallisuuskävely	Hälytysjärjestelmän esittely & Mobin käyttö & turvallisuuskävely	Hälytysjärjestelmän esittely & Mobin käyttö & turvallisuuskävely	
Turvallisuus	Nuoren kanssa liikkuminen yksikön tiloissa ja osaston ulkopuolella	Nuoren kanssa liikkuminen yksikön tiloissa ja osaston ulkopuolella	Nuoren kanssa liikkuminen yksikön tiloissa ja osaston ulkopuolella	
Turvallisuus	Toiminta poikkeustilanteissa	Toiminta poikkeustilanteissa	Toiminta poikkeustilanteissa	
Aikataulu	Osaston päivä- ja viikko-ohjelmat	Osaston päivä- ja viikko-ohjelmat	Osaston päivä- ja viikko-ohjelmat	
Ryhmäohjaukset:	Autoiluryhmä, uintiryhmä, kuntosaliryhmä nuoriso-ohjaajan rooli	Musiikkiryhmä nuoriso-ohjaajan rooli	Viikko-osaston retki nuoriso-ohjaajan rooli	
Ryhmäohjaukset:	Ryhmäohjaukset muuttuvissa tilanteissa	Nuorten ryhmä nuoriso-ohjaajan rooli	Viikko-osasto yhteistyö nuoriso-ohjaajan rooli	
Ryhmäohjaukset	Yhteistyö hoitohenkilökunnan kanssa ryhmätyöskentelyissä	Yhteistyö hoitohenkilökunnan kanssa ryhmätyöskentelyissä	Yhteistyö hoitohenkilökunnan kanssa ryhmätyöskentelyissä	
Palaverit:	Moniammatilliset palaverit nuoriso-ohjaajan rooli	Moniammatilliset palaverit nuoriso-ohjaajan rooli	Moniammatilliset palaverit nuoriso-ohjaajan rooli	

kuva 1: Nuoriso-ohjaajan perehdytys osastoilla

Nuoriso-ohjaus yleisesti	Mitä nuorisotyöltä odotetaan	Käyty läpi:
Nuoriso-ohjaaja sairaalassa	Laadukkaan nuorisotyön suunnittelu ja toteuttaminen sairaalaympäristössä.	
Nuoriso-ohjaaja & Moniammatillinen yhteistyö	Sairaalan erityistyöntekijät, erityistyöntekijän roolit ja yhteistyö	
Nuoriso-ohjaajan rooli sairaalassa	Perehtymistä ja näkökulmia nuorisotyön toteuttamiseen sairaalassa, nuorten vapaa-ajan mielenkiinnon kohteet	
Potilastietokanta	käyttäminen, kirjaaminen, oleelliset tiedot, luvat, läheteet, riskitiedot	
Turvallisen nuoriso-ohjauksen suunnittelu ja toteuttaminen	Riskitilanteiden huomioiminen, varautuminen, toimiminen	
Tukipalvelut	Vartija- ja osastoapu	
Perustietoa psykiatriasta	Perehtymistä eri mielenterveyden häiriöihin ja niiden vaikutus ohjaustyöhön.	
Havainnoiva työote	Ulkoisen havainnoinnin merkitys sairaalan nuorisotyössä. Ikätasoinen toimintakyky, nuorisokulttuuri, vuorovaikuttaminen	
Ohjaustyö, eri sovellutukset :	Hoitolinjauksen mukainen työote: Altistava, havainnoiva, kuntouttava, virkistys	
Itsenäinen tiedonhankinta :	Hiljainen tieto, raportit, potilaan ja työryhmän yhteistyön tilan kartoittaminen	
Ryhmäohjaus	Nuoriso-ohjaajan työnkuvaan liittyvät ryhmät. Käydään läpi yleisiä käytänteitä, turvallisuus	
Yksilöohjaus	Nuoren yksilölliset kiinnostuksen aiheet, kehittämiskohteet, vuorovaikutus, turvallisuus yksilöohjauksilla	
Työaika ja työvuorojen suunnittelu	Ohjeistus työvuorosuunnitteluohjelmasta sekä työaika käytännöistä, itsenäinen työvuorolistan suunnittelu.	
Intra ja HR-työpöytä	Perehdytys	
Sähköposti ja M-asema	Perehdytys	
Timeco-kulunvalvonta	Perehdytys	
Sairaslomailmoitukset	Perehdytys	
Salassapito- ja vaitiolovelvollisuus	Perehdytys	

Kuva 2: Nuoriso-ohjaus: ammatillinen perehdytys

5.5 Menetelmien luotettavuus ja eettisyys

Haastateltavat valittiin huolellisesti, jotta tutkimuksen kannalta keskeiset näkökulmat tulisivat esiin. Haastateltavien valintaperusteina olivat heidän ammatillinen kokemuksensa ja asiantuntemuksensa sekä heidän roolinsa moniammatillisessa tiimissä. Haastattelujen tarkoituksena oli saada monipuolinen ja kattava kuva nuoriso-ohjaajien roolista sekä yhteistyön haasteista ja onnistumisista (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006).

Haastattelut ja kenttäpäiväkirjan pitäminen toteutettiin eettisesti kestäväällä tavalla huomioiden tutkimukseen osallistuneiden vapaaehtoisuus, anonymiteetti ja tietosuojaan liittyvät näkökohdat. Eettisten periaatteiden mukaisesti haastateltaville annettiin yksityiskohtainen tiedote tutkimuksen tavoitteista, menetelmistä ja käytännöistä ennen haastattelujen aloittamista. Haastateltavat saivat mahdollisuuden esittää kysymyksiä ja harkita osallistumisestaan ennen lopullisen suostumuksen antamista.

Haastateltavat osallistuivat tutkimukseen täysin vapaaehtoisesti ja heille annettiin mahdollisuus vetäytyä tutkimuksesta milloin tahansa ilman seuraamuksia. Kaikki haastateltavien antama tieto käsiteltiin luottamuksellisesti ja anonymisoitiin siten, ettei yksittäisiä haastateltavia tai heidän antamiaan tietoja voida yhdistää henkilöihin. Haastateltujen anonymiteetin säilyttämiseksi kaikkia henkilökohtaisia tunnistetietoja vältettiin, ja haastateltavien nimet korvattiin tunniste-koodeilla. Tutkimusaineistoa käsiteltiin tarkasti tietoturvallisuuden varmistamiseksi. Aineisto säilytettiin salasanalla suojatuissa tiedostoissa ja lukituissa paikoissa, joihin pääsy oli rajoitettu vain tutkimuksen tekijälle. Varmuuskopiot tehtiin säännöllisesti turvalliseen pilvipalveluun, jotta mahdolliset tekniset ongelmat eivät johtaisi aineiston menetykseen. Aineisto hävitetään tietosuojalain mukaisesti tutkimuksen valmistuttua.

Eettisyyden varmistamiseksi tutkimusprosessi noudatti Suomen Tutkimuseettisen Neuvottelukunnan (TENK) laatimia hyvän tieteellisen käytännön periaatteita. Tutkimuksessa pyrittiin minimoimaan osallistujille aiheutuvat riskit ja haitat sekä varmistamaan, että kaikki osapuolet kokivat tutkimusprosessin reiluksi ja turvalliseksi (Grönfors, 2011).

5.5.1 Anonymiteetin säilyttäminen pienen ammattiryhmän tutkimuksessa

Tutkimuksen kohderyhmänä ovat nuoriso-ohjaajat ja hoitajat, jotka edustavat kahta ammattiryhmää, joista nuoriso-ohjaajat nuorisopsykiatriassa edustavat harvinaisempaa ryhmää. Tämä tekee anonymiteetin säilyttämisestä erityisen haastavaa, sillä osallistujat voivat olla tunnistettavissa työtehtäviensä tai ainutlaatuisten kokemustensa perusteella. Tästä syystä tutkimuksessa ei käytetty yksilöivää numerointia, kuten "Haastateltava 1", koska tällainen menettely voisi lisätä tunnistettavuuden riskiä. Sen sijaan haastateltavia käsiteltiin yhtenä kokonaisuutena, jolloin vähennetään mahdollisuutta yhdistää yksittäisiä kommentteja tiettyihin henkilöihin. Tämä ratkaisu on tärkeä, sillä työyhteisön jäsenet tuntevat usein toisensa ja toisten työtehtävät hyvin. Haastateltavien anonymiteetin säilyttäminen on eettinen velvollisuus, sekä myös keskeinen edellytys tutkimuksen luotettavuuden ja osallistujien turvallisuuden varmistamiseksi.

Anonymiteetin säilyttäminen lisää merkittävästi osallistujien luottamusta tutkimusprosessiin, mahdollistaen näin rehellisemmän ja avoimemman osallistumisen. Tämä on erityisen tärkeää silloin, kun tutkimuksessa käsitellään arkaluonteisia ja henkilökohtaisia asioita. Tällaisen anonymiteetin tarjoaminen vähentää osallistujien varovaisuutta tietojen jakamisessa, mikä puolestaan parantaa aineiston laatua ja vähentää riskiä, että tiedot jäisivät puutteellisiksi. Näin ollen anonymiteetin säilyttäminen ei ainoastaan edistä tutkimuksen eettisyyttä, vaan myös tieteellistä arvoa ja luotettavuutta.

5.5.2 Eettiset käytännöt ja tietosuojaja

Tutkimuksen eettisissä periaatteissa on painotettu osallistujien anonymiteetin ja tietosuojan säilyttämistä. Koska tutkimuksen kohderyhmä on pieni, yksilöivä pseudonymisointi olisi voinut lisätä tunnistettavuuden riskiä, ja tästä syystä se on jätetty pois. Haastateltavista puhutaan yleisesti, eikä heidän henkilöllisyyttään ole mahdollista päätellä suoraan heidän antamistaan vastauksista. Kaikki tutkimusaineisto on käsitelty luottamuksellisesti, ja tunnistettavat tiedot, kuten nimi tai työpaikka, on poistettu. Aineiston käsittelyssä on noudatettu tarkasti tietosuojalainsäädäntöä, ja kaikki tunnistettavat henkilötiedot hävitetään tutkimuksen päätyttyä.

Tutkimuksessa on käytetty teknisiä sekä konkreettisia suojatoimia tietoturvan varmistamiseksi, kuten salattuja tiedostoja ja rajoitettuja pääsyoikeuksia. Tietosuojakäytännöt on suunniteltu siten, että ne takaavat aineiston turvallisuuden koko tutkimusprosessin ajan, aina aineiston keruusta sen lopulliseen hävittämiseen.

Näin varmistetaan, että osallistujien oikeuksia ja yksityisyyttä kunnioitetaan tutkimuksen kaikissa vaiheissa, mikä lisää tutkimuksen luotettavuutta ja eettistä kestävyyttä. Tietosuojakäytännöt ovat olennainen osa tutkimuksen onnistumista ja sen tulosten uskottavuutta. Tämä huolellinen tietosuojakäytäntöjen toteutus tukee osallistujien turvallisuutta ja heidän valmiuttaan osallistua tutkimukseen, mikä osaltaan parantaa tutkimuksen aineiston laatua ja syventää tutkimuksen tuottamaa ymmärrystä tutkittavasta ilmiöstä.

6 ANALYYSI

6.1 Nuoriso-ohjaajan roolin merkitys nuorisopsykiatriassa

Haastatteluissa erityisesti nousi esiin se, miten nuoriso-ohjaajien työ ei ole pelkästään suorittavaa ja käytännönläheistä, vaan heillä on oma roolinsa nuoruuden ymmärtämisessä niin kehitystehtävien toteutumisen näkökulmasta, mutta myös nuoruuteen liittyvien muiden ilmiöiden kannalta. Nuoriso-ohjaajilla on ymmärrystä nuorisokulttuureista ja siitä mitä nuorten elämässä tapahtuu yhteiskunnallisella tasolla. Usein nuoriso-ohjaajien työ nähdään pitkäjänteisenä, ja sen vaikutukset konkretisoituvat nuorten elämässä hitaasti mutta pysyvästi. Tämä korostaa nuoriso-ohjaajien toiminnan merkitystä nuorten hoitoprosessin osana, sillä heidän panoksensa voi vaikuttaa nuorten resilienssin kehittämiseen ja valmiuteen kohdata arjen haasteita.

Analyysin tulokset osoittivat, että nuoriso-ohjaajien työssä keskeistä on turvallisen ja luottamuksellisen ilmapiirin luominen. Tämä ilmapiiri mahdollistaa sen, että nuoret voivat turvallisesti kokeilla uusia toimintatapoja ja harjoitella arjenhallinnan taitoja. Haastateltavat korostivat, että nuoriso-ohjaajien kyky rakentaa luottamuksellisia suhteita nuorten kanssa on avainasemassa onnistuneessa työskentelyssä. Luottamuksellisuus syntyy siitä, että nuoriso-ohjaajat ovat aidosti läsnä ja pystyvät vastaamaan heidän tarpeisiinsa joustavasti ja sensitiivisesti. Tämä ei ole vain tekninen taito, vaan vaatii syvää ymmärrystä nuoruuden kehitysvaiheista, nuoren elämäntilanteesta, kokemuksista ja henkilökohtaisista haasteista.

Lisäksi aineiston analyysi toi esiin useita kehittämiskohteita, erityisesti moniammatilliseen yhteistyöhön liittyen. Haastateltavien mukaan tiedonkulussa ja roolien selkeydessä on edelleen haasteita, jotka voivat heikentää nuorisopsykiatrisen hoitotyön laatua. Nuoriso-ohjaajien ja muiden ammattilaisten, kuten sairaanhoitajien ja lääkäreiden, välinen yhteistyö nähdään tärkeänä, mutta sen sujuvuutta haittaavat epäselvyydet rooleissa ja vastuualueissa. Nuoriso-ohjaajat toivat esiin, että heidän työnsä arvoa ei aina tunnisteta, eikä heidän havaintojaan nuorten käyttäytymisestä ja arjen haasteista hyödynnetä systemaattisesti osana hoitoa. Hoitajat toivat haastatteluissa myös esiin saman ilmiön. Tämä heikentää nuorten sairaalahoidon vaikuttavuutta.

Tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että nuoriso-ohjaajien työn vaikuttavuus perustuu heidän kykyynsä luoda ympäristö, jossa nuoret voivat kehittää elämänhallinnan taitoja ja saada

myönteisiä kokemuksia omista kyvyistään. Tällaisen ympäristön luominen vaatii paitsi ammatillista osaamista, myös emotionaalista herkkyyttä ja kykyä asettua nuorten asemaan. Tämä luottamuksellinen ja turvallinen ilmapiiri on edellytys nuorten kuntoutumiselle, ja se luo pohjan nuorten myöhemmälle yhteiskunnalliselle osallisuudelle. Tässä yhteydessä nuoriso-ohjaajien työ voi näyttäytyä merkittävänä osana hoitojaksoa, jossa nuorten itsetuntoa, sosiaalisia taitoja ja kykyä selviytyä arjen haasteista vahvistetaan systemaattisesti.

Kehittämisehdotuksina esitetään erityisesti moniammatillisen yhteistyön vahvistamista yhteisillä koulutuksilla ja työpajoilla, joissa eri ammattiryhmät voivat syventää ymmärrystään toistensa osaamisesta ja rooleista. Tällaiset koulutukset voisivat parantaa tiedonkulkua ja edistää tiimien välistä yhteistyötä, mikä puolestaan parantaisi nuorten saaman hoidon laatua. Lisäksi ehdotetaan, että nuoriso-ohjaajien roolia ja heidän tuottamaansa tietoa nuorten arjen käytännöistä otettaisiin systemaattisemmin mukaan hoitoprosessiin. Tämä auttaisi varmistamaan, että nuoriso-ohjaajien asiantuntemus hyödynnetään täysimääräisesti.

Tulevaisuudessa on tärkeää jatkaa tutkimusta nuoriso-ohjaajien roolista ja heidän työnsä vaikutuksista nuorten psykososiaaliseen hyvinvointiin. Erityisesti tarvetta on sellaisille tutkimuksille, jotka tarkastelevat pitkän aikavälin vaikutuksia ja sitä, miten nuoriso-ohjaajien työ vaikuttaa nuorten elämänhallintataitoihin ja sosiaaliseen osallisuuteen myöhemmin elämässä. Tämänkaltaiset tutkimukset voisivat tarjota arvokasta tietoa siitä, miten nuoriso-ohjaajien työpanosta voitaisiin kehittää ja miten heidän työnsä integroitaisiin paremmin osaksi nuorisopsykiatrisia palveluita. Lisäksi olisi hyödyllistä tutkia, millaisia rakenteellisia muutoksia moniammatilliseen yhteistyöhön tarvitaan, jotta nuoriso-ohjaajien asiantuntemus ja työpanos voidaan hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti nuorten hyväksi. Tämä voisi sisältää esimerkiksi uusien tiedonjakomallien kehittämistä, joissa nuoriso-ohjaajien havainnot ja kokemukset kirjataan systemaattisesti ja jaetaan muun hoitotiimin kesken. Näin varmistettaisiin, että jokaisen tiimin jäsenen asiantuntemus tulisi näkyväksi ja että kaikki ammatilliset voisivat täydentää toistensa osaamista nuorten kuntoutuksessa.

6.2 Moniammatillisuus

Tässä osiossa tarkastellaan nuoriso-ohjaajien työn vaikutuksia nuorten psykiatriseen hoitoon sekä yhteistyön haasteita ja mahdollisuuksia moniammatillisessa tiimissä. Nuorisopsykiatrisen hoidon tavoitteena on tarjota kokonaisvaltaista tukea nuorille, jotka kamppailevat erilaisten

psykkisten haasteiden kanssa. Tämä tuki ulottuu niin sosiaalisten kuin psykologistenkin valmiuksien kehittämiseen. Nuoriso-ohjaajien merkitys korostuu erityisesti tilanteissa, joissa nuorelle tarjotaan arjen hallintaa ja vuorovaikutusta tukevia toimintoja, joita tarvitaan nuorten itsetunnon ja sosiaalisten taitojen vahvistamiseksi.

Tässä kontekstissa nuoriso-ohjaajat toimivat osana moniammatillista tiimiä, jossa heidän roolinsa on mahdollistaa nuorten osallistuminen turvallisiin, arkea tukevan toiminnan muotoihin, jotka voivat sisältää esimerkiksi ryhmäaktiiviteetteja, liikuntaa, kulttuuritoimintaa ja muita nuorten elämää rikastuttavia elementtejä.

Nuoriso-ohjaajien rooli on siten moniulotteinen: heidän tehtävänsä ei rajoitu pelkästään yksilön kehityksen tukemiseen, vaan siihen sisältyy myös sosiaalisten verkostojen ja yhteisön osallisuuden vahvistaminen. Tämä työskentelymalli on erityisen tärkeä nuorille, jotka ovat kokeneet traumaattisia tapahtumia tai joilla on ollut haasteita ylläpitää sosiaalisia suhteita. Nuoriso-ohjaajat auttavat näitä nuoria luomaan uudelleen yhteyden ympäröivään yhteisöön ja kokemaan kuuluvuutta turvallisessa ja kannustavassa ilmapiirissä. Heidän merkityksensä nuorten kokonaisvaltaisessa kuntoutuksessa ei siis perustu ainoastaan ammatilliseen osaamiseen, vaan myös kykyyn luoda luottamuksellisia suhteita, jotka auttavat nuoria löytämään voimavarojaan ja käyttämään niitä elämässään.

6.2.1 Moniammatillisen yhteistyön vahvuudet ja haasteet

Moniammatillinen yhteistyö nuorisopsykiatrisessa hoitotyössä on keskeinen tekijä nuoriso-ohjaajien työn vaikuttavuuden kannalta, ja sen merkitys nuorten kuntoutumisessa on kiistaton. Moniammatillisen tiimin sisällä jokaisella ammattiryhmällä on oma erityinen asiantuntemuksensa ja roolinsa, ja näiden roolien yhteensovittaminen mahdollistaa nuorten saaman hoidon kokonaisvaltaisuuden ja laaja-alaisuuden. Nuoriso-ohjaajat toimivat välittäjinä nuorten arjen haasteiden ja kliinisten interventiodien välillä, tuoden hoitoprosessiin käytännönläheisen ja nuorten elämään kiinnittyvän näkökulman, joka täydentää muiden ammattilaisten tarjoamaa hoitoa.

Moniammatillisen tiimin eri ammattiryhmien kuten lääkäreiden, psykologien, sairaanhoitajien ja nuoriso-ohjaajien yhteistoiminta on edellytys sille, että nuorten moninasiin ja monimutkaiisiin tarpeisiin voidaan vastata kattavasti. Analyysin perusteella voidaan todeta, että moniammatillisen yhteistyön vahvuuksia ovat erityisesti eri ammattiryhmien välinen tiedon jakaminen

ja mahdollisuus hyödyntää toisiaan täydentävää asiantuntemusta nuorten hoidossa. Haastattelut korostivat, että nuoriso-ohjaajien toiminnoilla tuottamat havainnot ja heidän suhteensa nuoriin tuovat arvokasta tietoa, joka auttaa lääkäreitä, psykologeja ja sairaanhoitajia ymmärtämään nuorten päivittäisiä haasteita ja heidän selviytymisstrategioitaan. Nuoriso-ohjaajat kokivat myös, että he saavat tärkeää nuoriso-ohjaajien työtä edistävää tietoutta muilta ammattiryhmiltä.

Nuoriso-ohjaajien substanssiosaaminen psykiatristen ilmiöiden osalta koettiin haastatteluissa korkeaksi niin hoitajien kuin nuoriso-ohjaajien haastatteluissa. Tiedon jakaminen on olennainen edellytys yksilöllisen ja nuoren tarpeisiin perustuvan hoitosuunnitelman laatimisessa, jossa nuoren elämäntilanne voidaan huomioida kokonaisvaltaisesti.

Moniammatillinen yhteistyö tarjoaa siis merkittäviä etuja, mutta analyysi toi esiin myös haasteita, jotka vaikuttavat yhteistyön toimivuuteen ja nuorten saaman hoidon laatuun. Haastateltavat nostivat esille tiedonkulun katkokset sekä roolien epäselvyyden, jotka heikentävät tiimityön sujuvuutta ja vaikuttavuutta. Tiedonkulun ongelmat liittyvät muun muassa siihen, ettei nuoriso-ohjaajien havaintoja aina kirjata systemaattisesti hoitotiimin tietoon, mikä voi johtaa siihen, että heidän havaintonsa jäävät hyödyntämättä hoitosuunnitelmien laadinnassa. Tämä puolestaan voi heikentää hoidon laatua ja vaikuttavuutta. Roolien epäselvyys näkyy siinä, että nuoriso-ohjaajien asiantuntemusta ei aina arvosteta samalla tavalla kuin muiden ammattilaisten, mikä saattaa rajoittaa heidän osallistumistaan hoitoprosessiin täysipainoisesti ja estää heidän panoksensa näkyvyyttä tiimityössä. Arvostettavuus näyttäytyy haastatteluiden perusteella olevan työryhmissä korkealla tasolla tilanteissa, kun työryhmälle on selkeytynyt nuoriso-ohjaajan työnkuvan perusajatus ja yhteistyötä on tehty jo jonkin verran.

Moniammatillisen yhteistyön haasteet liittyvät myös rakenteellisiin kysymyksiin, kuten siihen, miten tiimien välinen tiedonjakoprosessi on organisoitu ja miten eri ammattiryhmien välinen viestintä saadaan mahdollisimman saumattomaksi. Usein nuoriso-ohjaajien näkemykset ja havainnot jäävät vähemmälle huomiolle, jos niiden kirjaamista ja jakamista ei ole sisällytetty selkeisiin ja yhteisesti sovittuihin toimintamalleihin. Tämä voi johtaa tilanteisiin, joissa nuorten kanssa tehdyistä toiminnoista saatu arvokas tieto jää hyödyntämättä, ja sen seurauksena sairaalahoidojaksosta voi puuttua merkittäviä elementtejä, jotka voisivat edistää nuorten hyvinvointia.

Yhteiset koulutukset ja tiimikokoukset, joissa käsitellään moniammatillisen yhteistyön käytäntöjä ja kehittämistarpeita, voivat vahvistaa eri ammattiryhmien välistä ymmärrystä ja luottamusta. Näissä yhteisissä tilaisuuksissa tiimin jäsenet voivat jakaa tietoa ja näkemyksiä sekä keskustella moniammatillisen työn roolien täsmentämisestä ja tiedonjakokäytäntöjen kehittämisestä. Tämä voi luoda pohjaa paremmalle keskinäiselle kunnioitukselle ja yhteistyölle, mikä puolestaan lisää tiimin kykyä tarjota korkealaatuista, yksilöllistä ja tarpeisiin vastaavaa hoitoa nuorille.

Lisäksi olisi suositeltavaa vahvistaa rakenteita, jotka tukevat nuoriso-ohjaajien integroitumista tiiviimmin osaksi hoitotiimiä. Myös selkeämpi yhteinen visio ja ymmärrys siitä, mitä kukin ammattiryhmä tuo tiimiin, auttaisi vahvistamaan tiimityön yhteisöllisyyttä ja varmistamaan, että jokainen tiimin jäsen tuntee oman panoksensa merkitykselliseksi.

Moniammatillisen yhteistyön onnistumisen kannalta keskeistä on myös organisaatiokulttuuri, joka tukee avoimuutta ja kaikkien tiimin jäsenten tasavertaista osallistumista. Kun nuoriso-ohjaajien havainnot ja näkemykset tunnustetaan yhtä tärkeiksi kuin muidenkin ammattiryhmien, voidaan varmistaa, että heidän osaamisensa tulee täysimääräisesti hyödynnetyksi nuorten hoitoprosessissa. Jatkossa onkin keskeistä varmistaa, että moniammatillinen yhteistyö ei ole pelkästään muodollinen rakenne, vaan todellinen, vuorovaikutukseen ja yhteiseen asiantuntijuuteen perustuva prosessi, joka tukee nuorten psykososiaalista hyvinvointia ja heidän pitkän aikavälin kuntoutumistaan.

6.2.2 Nuoriso-ohjaajien työn erityispiirteet

Nuorisopsykiatriassa tehtävän nuorisotyön yhtenä keskeisenä tavoitteena on vahvistaa nuorten resilienssiä ja itsenäisyyttä, jotta he voivat kohdata tulevaisuuden haasteet paremmin varustautuneina. Yhtenä esimerkkinä nuoriso-ohjaajien toteuttamista interventioista ovat sosiaalisten taitojen ryhmät, joissa nuoret saavat mahdollisuuden harjoitella vuorovaikutustaitojaan turvallisuudessa ympäristössä. Näissä ryhmissä nuoret oppivat toisten huomioon ottamista, palautteen antamista sekä oman itseilmaisunsa vahvistamista. Tällaiset ryhmät ovat erityisen tärkeitä nuorille, jotka ovat kokeneet syrjäytymistä tai joilla on vaikeuksia sosiaalisten suhteiden luomisessa ja ylläpitämisessä. Sosiaalisten taitojen ryhmissä keskeistä on turvallisen ilmapiirin luominen, jossa nuoret voivat harjoitella erilaisia vuorovaikutustilanteita ilman pelkoa epäonnistumisesta tai leimaantumista. Näiden ryhmien avulla nuoriso-ohjaajat pyrkivät luomaan yhteisöllisyyden tunnetta ja auttamaan nuoria kokemaan yhteenkuuluvuutta, mikä on keskeinen

tekijä heidän kuntoutuksessaan. Tämä yhteisöllisyyden kokemus auttaa nuoria rakentamaan myönteistä minäkuvaa ja tunnistamaan omia vahvuuksiaan.

Nuoriso-ohjaajien toteuttamat toiminnalliset harjoitteet muodostavat myös merkittävän osan arjenhallinnan tukemisesta. Näiden toimintojen kautta nuoret voivat kokea onnistumisen hetkiä ja haastaa itseään turvallisesti, mikä edistää heidän itseluottamustaan ja kykyään kohdata arjen haasteita. Liikunta auttaa purkamaan jännitystä ja vahvistaa kehollista itsetuntemusta, kun taas luontotoiminta tarjoaa rauhallisen ympäristön, jossa nuoret voivat harjoitella stressinhallintaa ja saada voimaannuttavia kokemuksia. Luontoympäristöillä on erityinen merkitys nuorten mielenterveyden tukemisessa, sillä luonnon elementtien, tiedetään edistävän psyykkistä hyvinvointia ja lievittävän ahdistuneisuutta. Nuoriso-ohjaajien vastuulla on suunnitella ja toteuttaa tällaisia toimintoja yksilöllisesti siten, että ne tukevat nuoren erityisiä tarpeita ja kuntoutustavoitteita. Tämä vaatii nuoriso-ohjaajilta kykyä arvioida ja mukauttaa toimintaansa kunkin nuoren yksilöllisten ominaisuuksien ja kehitysvaiheiden mukaan.

Arjenhallinnan tukeminen on erityisen merkityksellistä nuorille, joilla on neuropsykiatrisia haasteita, kuten ADHD tai autismikirjon häiriöitä. Näille nuorille rutiinit ja ennustettavuus ovat keskeisiä hyvinvoinnin edistäjiä, ja nuoriso-ohjaajat voivat tukea heitä näiden rakenteiden luomisessa ja ylläpitämisessä. Tämä edellyttää ohjaajilta huomattavaa joustavuutta, luovuutta ja syvällistä ymmärrystä nuoren yksilöllisistä tarpeista ja vahvuuksista. Esimerkiksi strukturoidut päiväohjelmat ja visuaaliset aikataulut voivat olla hyödyllisiä työkaluja näiden nuorten tukemisessa, ja nuoriso-ohjaajien tehtävänä voi olla soveltaa tällaisia menetelmiä, jotta arjenhallinta olisi mahdollisimman helppoa ja selkeää. Neuropsykiatrisista haasteista kärsiville nuorille arjen rakenteet eivät ole pelkästään apuvälineitä vaan välttämättömyyksiä, jotka tuovat turvallisuuden tunnetta ja ennakoitavuutta heidän elämäänsä.

Nuoriso-ohjaajien työ ei kuitenkaan rajoitu pelkästään yksittäisten taitojen opettamiseen; siihen sisältyy myös nuoren itsetunnon ja minäkuvan vahvistaminen. Tämä tapahtuu usein luottamuksellisen suhteen kautta, jossa nuoriso-ohjaaja toimii nuorelle sekä turvallisena tukihenkilönä että sopivasti haastavana auktoriteettina. Nuorten kanssa työskentelevät nuoriso-ohjaajat pyrkivät rakentamaan suhteita, joissa nuori voi tuntea tulevansa kuulluksi ja ymmärretyksi. Tämä luottamus toimii perustana, jonka varaan arjenhallinnan taidot ja muut hoidolliset tavoitteet voidaan rakentaa. Haastateltavat korostivat, että nuoriso-ohjaajien kyky olla aidosti läsnä ja luoda turvallinen ilmapiiri on ratkaisevan tärkeää onnistuneelle työskentelysuhteelle. Luottamuksellisuus ja nuoren kohtaaminen yksilönä, jonka tarpeet ja toiveet huomioidaan, ovat

edellytyksiä sille, että nuori sitoutuu hoitoprosessiin ja kokee sen merkitykselliseksi. Tämä vaatii nuoriso-ohjaajilta jatkuvaa reflektointia omasta toiminnastaan, herkkyyttä nuoren reaktioille ja valmiutta mukauttaa omaa lähestymistapaansa sen mukaan, mikä on kulloinkin nuoren parhaaksi.

Nuoriso-ohjaajien työskentely nuorten kanssa on joissain tapauksissa pitkäjänteinen prosessi, jossa luottamuksen ja yhteyden rakentaminen on keskeistä. Prosessi alkaa usein siitä, että nuoriso-ohjaaja tutustuu nuoren taustaan, hänen haasteisiinsa ja vahvuuksiinsa. Ohjaajan tehtävänä on olla nuoren rinnalla tukemassa, haastamassa ja auttamassa nuorta saavuttamaan omat tavoitteensa. Tämä tarkoittaa nuoren vahvuuksien tunnistamista ja niiden hyödyntämistä arjen haasteiden kohtaamisessa. Nuoriso-ohjaajat pyrkivät vahvistamaan nuorten itsearvostusta ja kykyä toimia omien valintojensa mukaisesti sekä tukemaan heidän itsenäistymisprosessiaan. Tämä vaatii ohjaajilta erityistä herkkyyttä ja kykyä tunnistaa, milloin nuori tarvitsee tukea ja milloin hänen on hyvä ottaa vastuuta omasta toiminnastaan. Kyky tasapainoilla tuen ja itsenäisyyden edistämisen välillä on olennainen osa nuoriso-ohjaajien ammatillista osaamista, ja se mahdollistaa nuoren vähittäisen siirtymisen kohti itsenäisempää elämää. Lisäksi nuoriso-ohjaajat pyrkivät varmistamaan, että nuorisolain periaatteet kuten, jokaisen nuoren oikeus osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnassa, toteutuvat ja että nuorille annetaan riittävät valmiudet tulla täysivaltaiseksi yhteiskunnan jäseniksi, osallistua aktiivisesti kansalaisyhteiskuntaan ja täten ehkäistä syrjäytymistä.

Nuoriso-ohjaajien työssä korostuu myös kyky toimia joustavasti muuttuvissa tilanteissa. Elämä nuorisopsykiatrisessa ympäristössä voi olla arvaamatonta, ja nuorten tarpeet voivat vaihdella suuresti eri päivinä. Tällöin nuoriso-ohjaajien on kyettävä mukauttamaan omaa toimintaansa ja tarjoamaan nuorelle juuri sellaista tukea, jota hän kyseisellä hetkellä tarvitsee. Tämä edellyttää ohjaajilta kykyä lukea nuoren tilannetta ja reagoida siihen asianmukaisella tavalla. Nuoriso-ohjaajan rooli ei ole vain olla passiivinen tukihenkilö, vaan myös aktiivisesti haastaa nuorta kehittämään itseään ja ottamaan vastuuta omasta hyvinvoinnistaan. Tässä työssä keskeistä on myös nuoren yhteiskunnallisen osallisuuden tukeminen, mikä tarkoittaa, että nuoriso-ohjaajat edistävät nuorten aktiivista osallistumista sosiaaliseen elämään ja ehkäisevät syrjäytymistä tarjoamalla heille mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa.

Monet haastatellut korostavat, että nuoriso-ohjaajien työ täydentää perinteistä hoitotyötä erityisesti käytännönläheisyyden kautta. Nuoriso-ohjaajat tarjoavat arjen taitojen tukemista ja sosiaalista vahvistamista, kun taas lääkäreillä ja hoitajilla on vastuullaan enemmän hoidollisia ja

lääketieteellisiä toimenpiteitä. Tämä ero on selkeä ja tekee yhteistyöstä välttämätöntä, sillä se mahdollistaa eri näkökulmien yhdistämisen nuoren kuntoutuksessa.

6.3 Toiminnallisten menetelmien käyttö

Toiminnalliset menetelmät tarjoavat nuorille mahdollisuuden oppia uusia taitoja tekemällä ja kokemalla. Tämä on erityisen tärkeää nuorille, joille perinteinen opetus ei välttämättä sovi ja jotka hyötyvät enemmän käytännönläheisestä oppimisesta.

Nuoriso-ohjaajien työ nuorisopsykiatrisessa ympäristössä on moniulotteista ja perustuu käytännönläheisiin ja konkreettisiin menetelmiin, joilla tuetaan nuorten arjenhallintaa ja psykososiaalista kehitystä. Tämän työn keskeinen tavoite on luoda nuorille arjen rakenteita ja rutiineja, jotka edistävät heidän osallisuuttaan ja aktiivista osallistumistaan kuntoutusprosessiin. Arjenhallinta muodostaa keskeisen osan nuorisopsykiatrista kuntoutusta, ja nuoriso-ohjaajien tehtävänä on auttaa nuoria oppimaan ja kehittämään taitoja, jotka ovat välttämättömiä heidän itsenäiselle toimijuudelleen yhteiskunnassa. Tämä edellyttää käytännönläheistä lähestymistapaa, joka korostaa suoraviivaista ja aitoa kohtaamista nuorten kanssa.

Nuoriso-ohjaajien menetelmällinen osaaminen on monialaista ja laaja-alaista, mutta työssä on huomattu, että yksinkertainen, avoin kohtaaminen on usein tehokas tapa tukea nuoria. Eräs merkittävä lähestymistapa nuoriso-ohjaajien työssä on elämyspedagogiikka, jonka tarkoituksena on tarjota nuorille voimakkaita, mieleenpainuvia kokemuksia, jotka tukevat heidän kasvuun ja kehitystään. Elämyspedagogiikassa oppiminen tapahtuu kokemusten ja toiminnan kautta, mikä auttaa nuoria tunnistamaan omat vahvuutensa ja kohtaamaan pelkojaan hallitussa ja tuetussa ympäristössä. Elämyspedagogiset toiminnot, kuten retket, ryhmädynamiikkaa vahvistavat harjoitukset, jotka haastavat fyysistä ja psyykkistä toimintakykyä, tarjoavat nuorille tilaisuuksia oppia omista reaktioistaan ja kehittää uusia selviytymisstrategioita. Tämä lähestymistapa tukee nuorten itsetunnon ja itseluottamuksen vahvistamista sekä auttaa heitä löytämään omia voimavarojaan, joita voidaan hyödyntää arjenhallinnassa ja kuntoutuksessa.

Nuoriso-ohjaajat hyödyntävät myös erilaisia toiminnallisia menetelmiä, kuten kulttuuritoimintaa, musiikkitoimintaa, liikunnallisia toimintoja sekä sosiaalisten taitojen harjoittelua, joiden avulla nuoret voivat ilmaista tunteitaan ja käsitellä vaikeita kokemuksia turvallisessa ympäristössä. Toiminnalliset menetelmät ovat erityisen hyödyllisiä silloin, kun nuorten on vaikea pukea

tunteitaan sanoiksi, sillä ne tarjoavat mahdollisuuden ilmaista itseään muuten kuin verbaalisesti. Elämyspedagogiikan ja toiminnallisten menetelmien yhdistelmä auttaa nuoria kokemaan onnistumisen tunteita, joita he eivät välttämättä ole kokeneet perinteisissä oppimisympäristöissä. Tällaiset kokemukset vahvistavat heidän motivaatiotaan osallistua omaan hoitoonsa ja kehittää arjen selviytymiskykyä.

Elämyspedagogiikan käyttö on osoittautunut erityisen tehokkaaksi keinoksi vahvistaa nuorten itseluottamusta ja tarjota heille uusia näkökulmia omiin voimavaroihinsa. Elämyspedagogiikassa keskeistä on oppiminen kokemusten ja toiminnan kautta. Kokemukselliset oppimistilanteet, kuten luontoon perustuvat aktiviteetit, fyysiset haasteet ja ryhmädynamiikkaa vahvistavat harjoitukset, ovat mahdollistaneet nuorille onnistumisen kokemuksia ja tukeneet heidän itsetuntonsa rakentumista. Tällaiset kokemukset eivät ainoastaan vahvista nuorten luottamusta omiin kykyihinsä, vaan ne auttavat heitä myös ymmärtämään omia rajallisuuksiaan ja kehittämään uusia selviytymisstrategioita. Näiden kokemusten avulla nuoret voivat löytää uusia keinoja hallita vaikeita tunteita ja vahvistaa omia resurssejaan, mikä on keskeistä heidän kuntoutumisensa kannalta. Lisäksi elämyspedagogiset menetelmät tukevat nuorisolain tavoitteita tarjoamalla nuorille mahdollisuuksia osallistua aktiivisesti yhteisöllisiin toimintoihin, mikä vahvistaa heidän osallisuuttaan ja ehkäisee syrjäytymistä.

6.4 Nuoriso-ohjaaja osana nuorisopsykiatria

Nuoriso-ohjaaja toimii nuorisopsykiatriassa erityistyöntekijänä, joka tarkastelee nuoren elämää nuorisotyön viitekentältä. Nuorisopsykiatriassa työskentelevät ammattilaiset toimivat nuorille turvallisina aikuisina. Nuoriso-ohjaajien roolissa korostuu rinnalla kulkijuus, joka tukee nuorta itsenäistymisessä ja elämänhallinnan vahvistamisessa. Nuoriso-ohjaajat auttavat nuoria löytämään omia voimavarojaan ja kehittämään selviytymistaitojaan arjessa, samalla kun he tarjoavat emotionaalista tukea ja kannustusta. Moniammatillisessa tiimissä tämä yhteistyö mahdollistaa nuoren kokonaisvaltaisen kuntoutumisen, jossa huomioidaan sekä psyykinen hyvinvointi että käytännön elämän taidot.

Nuoriso-ohjaajien toimiminen turvallisina aikuisina on erityisen tärkeää nuoren luottamuksen rakentamisessa. He tarjoavat nuorelle vakaan ja ennakoitavan läsnäolon, joka auttaa nuorta tuntemaan olonsa turvalliseksi ja hyväksytyksi. Tämä turvallisuuden tunne on keskeinen edellytys nuoren kasvulle ja kehitykselle, sillä se luo perustan, jolle nuori voi alkaa rakentaa itseluotta-

mustaan ja elämänhallinnan taitojaan. Nuoriso-ohjaajien läsnäolo arjessa tarjoaa nuorelle mahdollisuuden harjoitella uusia taitoja ja toimintatapoja aidossa ympäristössä, mikä edistää kuntoutumisen siirtymistä käytännön elämään.

Nuoriso-ohjaajien tehtävänä on olla nuorille paitsi tuki ja turva, myös ihminen, joka pystyy haastamaan heitä sopivasti ja auttamaan heitä löytämään omia voimavarojaan. Tämä tarkoittaa, että nuoriso-ohjaajan on oltava valmis kohtaamaan nuoren tunteet ja reaktiot, olivatpa ne sitten positiivisia tai negatiivisia. Tämä emotionaalinen tuki on keskeinen osa nuoren kuntoutumista, sillä se mahdollistaa sen, että nuori voi kokea tulevansa hyväksytyksi omana itsenään, kaikista haasteistaan ja vaikeuksistaan huolimatta. Luottamuksen rakentaminen vie aikaa, mutta se on välttämätöntä, jotta nuori voi tuntea olonsa turvalliseksi ja siten pystyä keskittymään omaan kuntoutumiseensa ja elämänhallintansa kehittämiseen.

Nuoriso-ohjaajien työssä korostuu myös heidän kykynsä asettua nuorten asemaan ja ymmärtää heidän näkökulmaansa. Luottamukselliset suhteet ovat avainasemassa erityisesti silloin, kun nuori kohtaa suuria haasteita tai kriisejä, sillä näissä tilanteissa nuoren on tärkeää tietää, että hänellä on tukenaan luotettava aikuinen, johon hän voi turvautua. Käytännön tilanteet, joissa nuoriso-ohjaajat tukevat nuoria, voivat vaihdella arjen hallinnan taitojen opettamisesta sosiaalisten suhteiden vahvistamiseen ja tunne-elämän haasteiden käsittelyyn. Esimerkiksi arjen hallintaan liittyvässä tuessa nuoriso-ohjaajat voivat auttaa nuoria kehittämään rutiineja ja hallitsemaan ajankäyttöään, kun taas sosiaalisten suhteiden vahvistamisessa he voivat auttaa nuoria luomaan uusia ystävyysuhteita ja ylläpitämään olemassa olevia suhteita. Tämä työ on usein hienovaraista ja vaatii ohjaajilta kykyä tunnistaa nuoren yksilölliset tarpeet ja mukauttaa omaa toimintaansa niiden mukaan.

Nuoriso-ohjaajien työ nuorten tukemisessa on keskeinen osa nuorisopsykiatrista kuntoutusta, ja sen vaikutukset ulottuvat pitkälle nuorten tulevaisuuteen. Heidän tarjoamansa tuki auttaa nuoria rakentamaan elämänhallinnan taitoja, jotka ovat välttämättömiä heidän itsenäiselle toimijuudelleen ja yhteiskunnalliselle osallisuudelleen. Tämä työ vaatii ohjaajilta jatkuvaa reflektointia omasta toiminnastaan ja sen vaikutuksista nuorten elämään sekä valmiutta kehittää omaa osaamistaan ja mukauttaa työskentelytapojaan nuorten muuttuviin tarpeisiin. Nuoriso-ohjaajien rooli nuorisopsykiatrisessa kuntoutuksessa on siten moniulotteinen ja vaativa, mutta samalla äärimmäisen palkitseva, sillä heidän työnsä vaikutukset näkyvät nuorten elämässä pitkälle tulevaisuuteen. Nuoriso-ohjaajat eivät ainoastaan tue nuoria välittömässä arjessa, vaan heidän

työnsä kantaa hedelmää vielä vuosienkin kuluttua, kun nuoret siirtyvät kohti itsenäisempää aikuisuutta ja aktiivista yhteiskunnallista osallisuutta. Monet nuoret, jotka ovat saaneet tukea nuoriso-ohjaajilta, kykenevät myöhemmin elämässään hyödyntämään oppimiaan taitoja ja strategioita kohdatessaan uusia haasteita.

Tiedonkulun haasteet ja roolien epäselvyys

Yksi keskeisimmistä haasteista, joita nuoriso-ohjaajat kokevat moniammatillisessa tiimissä, liittyy tiedonkulun ongelmiin ja roolien epäselvyyteen. Osa haastateltavista mainitsee, että nuoriso-ohjaajien havaintoja nuorten käytöksestä ja arjen toiminnoista ei aina hyödynnetä riittävästi hoitotyön suunnittelussa, vaikka nämä havainnot ovat keskeisiä nuorten kuntoutuksen kannalta. Roolien epäselvyys voi johtaa siihen, ettei nuoriso-ohjaajien työtä aina ymmärretä osana kuntoutuksen kokonaisuutta, mikä puolestaan vaikeuttaa heidän mahdollisuuksiaan osallistua täysipainoisesti tiimityöhön.

Roolin epäselvyydet vaikuttavat erityisesti tilanteissa, joissa nuoriso-ohjaajat tarjoavat nuorten käyttäytymiseen liittyvää tietoa, joka voisi auttaa psykiatrisen hoidon suunnittelussa haastatteluissa selvisi, että nuoriso-ohjaajien työ voisi olla arvokkaampi osa hoitosuunnitelmaa, mikäli roolit ja vastuut olisivat tarkemmin määriteltyjä ja tiedonkulku olisi systemaattisempaa. Näin nuoriso-ohjaajat voisivat tehokkaammin tuoda oman ammatillisen näkemyksensä osaksi hoitotiimin työtä.

Resurssien riittämättömyys ja työmäärän haasteet

Nuoriso-ohjaajien työ nuorisopsykiatrisella osastolla on usein kuormittavaa, erityisesti silloin, kun henkilöstöresursseja on vähän. Tämä resurssien riittämättömyys nousi esiin haastatteluissa, painottuen erityisesti henkilöstömääriin, mikä vaikuttaa nuoriso-ohjaajien mahdollisuuksiin keskittyä yksittäisten nuorten tarpeisiin ja toiminnan suunnitteluun. Esimerkiksi haastatteluissa nousi esille, että erityisesti neuropsykiatristen nuorten kanssa työskentely vaatii sopeutumiskykyä ja tarkkaa havainnointia, jotta heidän kuntoutuksensa tarpeisiin voidaan vastata. Tämä vaatii resursseja sekä koulutusta, jotta moniammatillinen hoitotiimi voi toimia mahdollisimman tehokkaasti haastavien nuorten kanssa ja mukauttaa toimintaansa yksilöllisten tarpeiden mukaan.

Kuormitus näkyy myös tarpeena saada lisäkoulutusta ja tukea erityistason psykososiaalisten taitojen vahvistamiseksi. Haastatteluissa nousee esiin, että nykyresursseilla ja koulutuksella on vaikea vastata tehokkaasti vaativien asiakkaiden tarpeisiin, mikä luo kuormitusta työhön.

7 YHTEENVETO JA KEHITYSEHDOTUKSET

Nuoriso-ohjaajien työ painottuu käytännönläheiseen tukeen ja nuorten osallistamiseen, ja heidän havaintonsa ja arviointinsa auttavat moniammatillista tiimiä tekemään kokonaisvaltaisempia päätöksiä nuorten hoidosta.

Hoitajien mukaan nuoriso-ohjaajien työ täydentää muuta hoitotyötä ja tuo osastolle uusia näkökulmia, erityisesti sosiaalisten taitojen kehittämisen ja osallisuuden näkökulmasta. Haasteltavat näkevät kuitenkin haasteita tiedonkulussa ja vastuiden jakamisessa.

Nuoriso-ohjaajien omasta näkökulmasta keskeinen haaste on selkeän työnkuvan puute ja roolien epäselvyys. He kokevat, että heidän työtään ei aina ymmärretä osana kokonaisvaltaista hoitotyötä, ja heidän panostaan ei hyödynnetä täysimääräisesti.

Tulokset osoittavat, että nuoriso-ohjaajien työ nuorisopsykiatrisessa ympäristössä on arvokkaassa roolissa nuorten psykososiaalisen hyvinvoinnin edistämisessä. Sekä hoitajat että nuoriso-ohjaajat korostavat toiminnallisten menetelmien tärkeyttä nuorten sosiaalisten taitojen ja arjen hallinnan tukemisessa osana sairaalan hoitojaksoa. Nuoriso-ohjaajien havainnot ja arviointit tarjoavat merkittävää lisäarvoa moniammatillisen tiimin päätöksenteossa, tuoden esiin nuorten tilanteita monista näkökulmista ja edistäen heidän yksilöllisten tarpeidensa kokonaisvaltaista ymmärtämistä.

Nuoriso-ohjaajien näkökulmasta merkittävä haaste on työnkuvan epäselvyys ja roolien epävarmuus moniammatillisissa tiimissä. Tämä johtaa siihen, että heidän asiantuntemustaan ei aina tunnisteta tai hyödynnetä täysimääräisesti osana hoitotyötä. Seuraavaksi listataan mahdollisia kehitysehdotuksia, joilla nuoriso-ohjaajan roolia voitaisiin tukea nuorisopsykiatrisessa työkentelyssä.

1. Roolien ja työnkuvien selkeyttäminen:

Olisi tärkeää selkeyttää nuoriso-ohjaajien roolia ja tehtäviä osana moniammatillista tiimiä. Tämä edellyttää tarkkojen työnkuvien ja vastuunjaon selvittämistä erityisesti nuoriso-ohjaajien osalta. Selkeät roolit vähentävät päällekkäisyyksiä ja parantavat yhteistyötä sekä tiedonkulkua tiimin jäsenten välillä.

2. Tiedonkulun ja yhteistyön kehittäminen:

Tiedonkulkua voidaan parantaa säännöllisten yhteispalaverien avulla, joissa nuoriso-ohjaajat, ja muut tiimin jäsenet keskustelevat nuorten tilanteista ja sopivat yhteisistä toimintatavoista. Näin varmistetaan, että kaikkien ammattilaisten näkemykset otetaan huomioon hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa.

3. Nuoriso-ohjaajien erityisosaamisen hyödyntäminen:

Nuoriso-ohjaajien tekemät havainnot nuorten voimavaroista, psyykkisestä voinnista, sosiaalisista taidoista, nuorisokulttuureista ja arjen taidoista tulisi ottaa paremmin huomioon hoidon suunnittelussa. Heillä on usein ainutlaatuinen näkökulma nuoruuteen ilmiönä, joka voi täydentää muun hoitohenkilöstön havaintoja ja auttaa muodostamaan kokonaisvaltaisemman kuvan nuoren tilanteesta. Tämän vuoksi tulisi kehittää systemaattiset prosessit havaintojen dokumentoimiselle ja hyödyntämiselle hoitopäätöksissä.

4. Perehdytyksen ja ammatillisen kehittymisen vahvistaminen:

Jotta nuoriso-ohjaajat voisivat tehokkaasti tukea nuoria psykiatrisessa ympäristössä, heidän perehdytystään ja jatkuvaa ammatillista kehittymistään tulee vahvistaa organisaation tasolta, eikä vastuuta koulutuksesta voi jättää yksittäisen nuoriso-ohjaajan oman motivaation ja aktiivisuuden varaan. Olisi hyödyllistä kehittää systemaattinen perehdytysmalli, joka varmistaa, että kaikki nuoriso-ohjaajat saavat riittävän perehdytyksen psykiatrisen hoitoympäristön vaatimuksiin. Lisäksi jatkuva koulutus ja työnohjaus tukevat heidän osaamisensa kehittymistä ja valmiuksia vastata muuttuvan työympäristön haasteisiin.

5. Moniammatillisen yhteistyön vahvistaminen:

Moniammatillisen yhteistyön kehittäminen edellyttää selkeiden rakenteiden ja yhteisten tavoitteiden luomista kussakin toimintaympäristössä. Yhteisesti asetetut tavoitteet tukevat tiimin yhtenäistä ja tehokasta toimintaa nuorten hyväksi. On tärkeää luoda toimintatavat, jotka edistävät eri ammattiryhmien välistä vuorovaikutusta ja yhteistyötä sekä varmistavat, että jokainen tiimin jäsen voi hyödyntää omaa erityisosaamistaan nuorten hoidossa.

8 JATKOKEHITTÄMINEN

Kehittämistyön onnistumista arvioitiin suhteessa opinnäytetyölle asetettuihin tavoitteisiin. Tämän opinnäytetyön keskeisenä tavoitteena oli selvittää ja selkeyttää nuorisohjaajien roolia nuorisopsykiatrisessa ympäristössä sekä kehittää heidän yhteistyötään moniammatillisissa tiimeissä. Evaluoinnissa keskityttiin erityisesti siihen, miten hyvin haastatteluiden ja kenttäpäiväkirjan kautta saadut tiedot ja analyysit auttavat vastaamaan näihin tavoitteisiin.

8.1 Kehittämistyön tavoitteiden saavuttaminen

Opinnäytetyön tavoitteena oli tarkastella, mikä merkitys nuorisopsykiatrisessa ympäristössä toimivilla nuorisohjaajilla on nuorten psykososiaalisessa kuntoutuksessa. Tavoitteena oli myös selkeyttää nuorisohjaajien roolia moniammatillisen tiimin osana ja tuottaa tietoa heidän yhteistyönsä kehittämiseksi. Haastatteluista ja kenttäpäiväkirjasta saadut tulokset osoittavat, että nuorisohjaajien työ on tärkeä osa nuorten hoitojaksoa. Heidän toiminnallinen lähestymistapansa ja kyky havainnoida nuorten käytöstä tuottavat arvokasta tietoa, jota voidaan hyödyntää hoidon suunnittelussa ja päätöksenteossa.

Evaluoinnissa arvioitiin myös sitä, miten hyvin kehittämistyössä esitetyt ehdotukset, kuten roolien selkeyttäminen ja perehdytysmallin kehittäminen, tukevat nuorisohjaajien työn kehittämistä ja moniammatillista yhteistyötä. Tulokset osoittavat, että selkeiden roolien ja yhteistyön kehittämisen avulla voidaan lisätä nuorisohjaajien työn vaikuttavuutta ja parantaa nuorten psykososiaalista kuntoutusta.

8.2 Käytettyjen menetelmien arviointi

Kehittämistyössä käytettiin laadullisia menetelmiä, kuten teemahaastatteluja ja kenttäpäiväkirjan pitämistä, jotta saatiin monipuolista tietoa nuorisohjaajien työstä ja yhteistyöstä. Evaluoinnissa havaittiin, että menetelmät olivat tarkoituksenmukaisia ja mahdollistivat syvällisen ymmärryksen nuorisohjaajien roolista ja haasteista. Teemahaastattelut antoivat tilaa haastateltavien omille näkemyksille ja kokemuksille, ja kenttäpäiväkirja tarjosi reflektiivisen näkökulman käytännön työn haasteisiin ja onnistumisiin.

Menetelmien valinta osoittautui onnistuneeksi, sillä niiden avulla saatiin kokonaisvaltainen käsitys nuorisohjaajien työstä ja moniammatillisesta yhteistyöstä.

8.3 Luotettavuus ja eettiset näkökohdat

Tutkimuksen luotettavuus varmistettiin huolellisella suunnittelulla, aineiston keruulla ja analyysillä. Haastateltavien valinnassa käytettiin harkintaa, jotta tutkimuksen kannalta keskeiset näkökulmat saatiin esiin. Teemahaastattelujen ja kenttäpäiväkirjan yhdistäminen mahdollisti monipuolisen aineiston, joka täydensi toisiaan ja loi kattavan kuvan nuoriso-ohjaajien työstä.

Tutkimus toteutettiin eettisesti kestäväällä tavalla, ottaen huomioon haastateltavien anonymiteetti ja vapaaehtoisuus. Haastateltaville annettiin mahdollisuus kieltäytyä tutkimukseen osallistumisesta ilman seuraamuksia, ja kaikki henkilökohtaiset tiedot anonymisoitiin aineiston käsittelyn yhteydessä. Aineistoa säilytettiin turvallisesti lukituissa paikoissa ja varmuuskopioitiin säännöllisesti turvalliseen pilvipalveluun.

8.4 Kehittämistyön vaikutukset ja tulevaisuuden suositukset

Kehittämistyön vaikutukset näkyvät erityisesti nuoriso-ohjaajien roolin selkiyttämisessä. Työ tarjoaa ehdotuksia, joiden avulla nuoriso-ohjaajien työn merkitystä voidaan vahvistaa ja yhteistyötä eri ammattiryhmien kanssa tehostaa. Työssä esitellään myös harjoitustyönä tehty nuoriso-ohjaajien perehdytyslomake.

Tulevaisuuden suosituksena voidaan esittää, että nuorisopsykiatrian osastoilla tulisi jatkaa nuorisotyön kehittämistä ja tutkimista. On tärkeää selvittää, miten nuorisotyön toiminnalliset menetelmät voidaan yhdistää entistä tiiviimmin psykiatriseen hoitotyöhön ja miten nuoriso-ohjaajien osaamista voidaan hyödyntää tehokkaammin nuorten psykososiaalisessa kuntoutuksessa.

9 POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selkeyttää nuoriso-ohjaajien roolia nuorisopsykiatrisessa ympäristössä ja tuottaa tietoa heidän yhteistyöstään moniammatillisissa tiimeissä. Tavoitteena oli saada kattava käsitys nuoriso-ohjaajien merkityksestä nuorisopsykiatrisessa viitekehyksessä sekä löytää keinoja, joilla heidän työnsä ja moniammatillinen yhteistyö voitaisiin tehdä entistä vaikuttavammaksi.

9.1 Nuoriso-ohjaajien merkitys

Tulokset osoittavat, että nuoriso-ohjaajien toiminnallinen työskentelytapa tukee nuorten sosiaalisten taitojen kehittämistä ja arjen hallintaa. Heidän tarjoamansa toiminnot, kohtaamiset ja yksilöllinen tuki ovat nuorille tärkeitä kokemuksia, jotka edistävät yksilön osallisuutta ja itsevarmuutta. Nuoriso-ohjaajat toimivat eräänlaisena siltana hoitohenkilökunnan ja nuorten välillä, sillä heidän toiminnalliset menetelmänsä tarjoavat nuorille turvallisia tilanteita harjoitella elämännhallinnallisia taitoja.

Nuorisotyöllä on olennainen rooli nuorten psykososiaalisen kuntoutuksen edistämisessä nuorisopsykiatrisessa ympäristössä. Nuoriso-ohjaajat tuovat mukanaan toiminnallisia menetelmiä ja osaamista, jotka tukevat nuorten itsetunnon ja sosiaalisten taitojen kehitystä. Toiminnalliset menetelmät, kuten ryhmäaktiviteetit ja elämypedagogiset ryhmät eivät ainoastaan tue nuorten yksilöllistä kasvua, vaan myös vahvistavat heidän resilienssiään ja kykyään kohdata elämän haasteita. Ryhmätoiminnassa nuoret oppivat vuorovaikutustaitoja, kokevat ryhmään kuulumisen tunteen ja harjoittelevat sosiaalista kanssakäymistä turvallisessa ympäristössä.

Tällainen osallisuus ja arjenhallinta ovat keskeisiä nuorisopsykiatrian tavoitteita, sillä ne edistävät nuorten pitkän aikavälin hyvinvointia ja heidän kykyään selviytyä sairaalahoidon jälkeen. Nuorten osallisuuden ja sosiaalisten suhteiden rakentaminen tukee heidän minäkuvansa vahvistumista ja tarjoaa merkityksellisiä kokemuksia omasta pystyvyydestä, mikä on erityisen tärkeää heidän kuntoutumiselleen ja itsetunnon kehittymiselle.

Nuorisotyön merkitys hoitoprosessissa konkretisoituu erityisesti moniammatillisen työn tukemisessa. Nuoriso-ohjaajien toiminnallinen lähestymistapa täydentää psykiatristen ja lääketieteellisten ammattilaisten asiantuntemusta, koska se keskittyy nuorten päivittäisen elämän hallintaan ja taitojen kehittämiseen. Nuoriso-ohjaajat tuovat hoitotiimiin käytännönläheisen näkökulman, joka auttaa ymmärtämään nuorten arjen haasteita ja tarpeita. Tämä monimuotoinen

lähestymistapa tekee nuorisotyöstä hyödyllisen elementin nuorten kokonaisvaltaisessa kuntoutuksessa, tarjoten hoitoympäristöön tukea, joka vastaa erityisesti nuorten yksilöllisiin tarpeisiin.

9.2 Moniammatillinen yhteistyö ja roolien selkeyttäminen

Hoitajien ja nuoriso-ohjaajien näkemykset tukevat toisiaan, ja molemmat ryhmät pitävät nuoriso-ohjaajien roolia tärkeänä osana nuorten sairaalahoitoa. Nuoriso-ohjaajien kyky arvioida ja havainnoida nuorten käyttäytymistä antaa arvokasta tietoa tiimille, ja heidän toimintansa täydentää muuta hoitotyötä. Nuoriso-ohjaajan integroituminen moniammatilliseen työryhmään edellyttää selkeää roolien ja vastuiden määrittelyä. Heidän erityisosaamisensa nuorten kohtaamisessa ja toimintakyvyn tukemisessa tuo merkittävää lisäarvoa hoitotiimille, mutta se edellyttää tiivistä yhteistyötä ja johdonmukaista perehdytystä, jotta rooli tunnustetaan ja sitä arvostetaan kaikkien tiimin jäsenten keskuudessa.

Nuoriso-ohjaajien näkökulma nuoruuteen ilmiönä ja heidän kanssaan tehty käytännönläheinen työ eroaa psykiatrisen hoitotyön näkökulmasta, ja tämä erilaisuus tuo moniammatilliseen tiimiin arvokasta lisäarvoa, kunhan roolit ja vastuut on selkeästi määritelty ja integroitu osaksi tiimin toimintaa.

Tutkimuksessa havaittiin, että tehokas integroituminen edellyttää sekä toiminnallisia että rakenteellisia toimenpiteitä. Perehdytyksen ja jatkuvan ammatillisen kehittymisen korostaminen ovat avainasemassa, jotta nuoriso-ohjaaja voi täysimääräisesti hyödyntää osaamistaan ja edistää nuorten kuntoutusta osana tiimiä. Nuoriso-ohjaajien perehdytyksen tulisi olla systemaattista ja sisältää sekä teoreettista että käytännön koulutusta, jotta he voivat ymmärtää oman roolinsa suhteessa muihin ammattilaisiin ja oppia hyödyntämään omaa osaamistaan tehokkaasti.

Nuoriso-ohjaajan rooli moniammatillisessa tiimissä ei rajoitu vain käytännönläheiseen nuorten kohtaamiseen, vaan se ulottuu myös nuorten psyykkiseen ja sosiaaliseen kuntoutukseen. Tämä näkyy esimerkiksi siinä, miten nuoriso-ohjaajat suunnittelevat ja toteuttavat nuorten yksilöllisiä tarpeita tukevia toimintoja, jotka parantavat heidän kykyään toimia ryhmässä ja kehittää sosiaalisia taitoja. Nuoriso-ohjaajat tunnistavat nuorten vahvuuksia ja tarpeita, ja heidän tukensa auttaa nuoria saavuttamaan kuntoutuksen tavoitteita, mikä tekee heidän roolistaan merkittävän osan kokonaisvaltaista hoitoprosessia.

Moniammatillisen yhteistyön onnistuminen edellyttää, että kaikki tiimin jäsenet ymmärtävät ja arvostavat toistensa osaamista ja rooleja. Nuoriso-ohjaajien roolin vahvistaminen osana moniammatillista tiimiä vaatii selkeitä toimintamalleja, jotka tukevat yhteistyötä ja tiedonkulkua. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi yhteisiä koulutuksia ja työpajoja, joissa tiimin jäsenet voivat syventää ymmärrystään toistensa osaamisesta ja kehittää yhdessä toimintatapoja, jotka tukevat nuorten hyvinvointia.

Moniammatillisen tiimin jäsenten tulisi myös aktiivisesti tukea toistensa osaamista ja tehdä yhteistyötä yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi, sillä vain näin voidaan varmistaa, että nuoret saavat parasta mahdollista tukea ja hoitoa. Nuorten yksinäisten piirteiden ja heidän psyykkisen vointinsa havainnointi eri tilanteissa ovat tärkeitä tietolähteitä, jotka auttavat tiimiä ymmärtämään nuorten tarpeita syvällisemmin.

Nuoriso-ohjaajien osaaminen ja heidän kykynsä rakentaa luottamuksellisia suhteita nuorten kanssa luovat pohjan moniammatilliselle yhteistyölle, jossa kaikkien tiimin jäsenten panos tukee nuorten kokonaisvaltaista kuntoutumista. Tämä yhteinen päämäärä auttaa varmistamaan, että nuoriso-ohjaajien työpanos hyödynnetään tehokkaasti ja että heidän osaamisensa tunnustetaan ja integroidaan osaksi nuorten hoitoprosessia, mikä mahdollistaa parhaan mahdollisen tuen ja hoidon tarjoamisen nuorille.

9.3 Kehittämistarpeet ja suositukset

Kehittämistarpeita löytyy erityisesti roolien selkeyttämisessä ja yhteistyön vahvistamisessa. Selkeä työnkuva ja tarkemmin määritellyt vastuut tukisivat yhteistyötä ja parantaisivat tiedonkulkua eri ammattiryhmien välillä. Nuoriso-ohjaajien työ tulee nähdä tavoitteellisena ja ammatillisena toimintana, joka tukee nuorten psykososiaalista hyvinvointia.

Yhtenä suosituksena on varmistua, että säännölliset tiimitapaamiset tai viikoittaiset tiedonjakotilaisuudet toteutuvat, joissa jokainen ammattiryhmä voi tuoda esiin omat havaintonsa ja tarpeensa. Tämä auttaisi varmistamaan, että jokaisen tiimin jäsenen asiantuntemus otetaan huomioon nuorten hoitajaksossa ja että tiedonkulku olisi sujuvaa ja selkeää. Tiedonjakotilaisuuksien avulla voitaisiin myös luoda yhtenäinen käytäntö, jossa nuoriso-ohjaajien havaintoja sisällytetään systemaattisesti hoitosuunnitelmiin ja tätä kautta osaksi nuorten hoitoa.

Nuoriso-ohjaajat kokevat, että heidän työnsä voi jäädä näkymättömäksi tai vähemmän arvostetuksi verrattuna muihin ammattiryhmiin. Työn arvon ja näkyvyyden lisäämiseksi suositellaan

luomaan järjestelmällinen käytäntö, jossa nuoriso-ohjaajien tuottama tieto kirjataan säännöllisesti hoitoprosessiin, ja heidän antamansa tuki tunnustetaan osana nuorten kuntoutusta.

Suosittelavaa olisi myös lisätä tietoisuutta nuoriso-ohjaajien roolista ja heidän tuottamastaan arvosta moniammatillisessa tiimissä. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi koulutusten ja esittelyjen muodossa, joissa nuoriso-ohjaajat voivat kertoa omasta työpanoksestaan ja sen vaikutuksista nuorten hoitoon ja arjen hallintaan. Näin heidän työnsä saisi enemmän tunnustusta, ja heidän ammatillinen osaamisensa tunnustettaisiin olennaisena osana nuorisopsykiatrista hoitoa.

9.4 Tulevaisuuden näkymät

Nuorten mielenterveysongelmien kasvu ja yhteiskunnalliset muutokset korostavat tarvetta kehittää nuorisopsykiatriassa tehtävää nuorisotyötä. Nuoriso-ohjaajien rooli osana moniammatillista tiimiä on tärkeä, ja heidän ammattialat ylittävä moniammatillisuus tulee todennäköisesti korostumaan tulevaisuudessa. Jatkossa on tarpeen kehittää edelleen toiminnallisia menetelmiä ja koulutusta, jotta nuoriso-ohjaajat voivat vastata nuorten moninaisiin tarpeisiin entistä tehokkaammin.

Lisäksi palvelujärjestelmien pirstaloitumista ja poteroitumista voidaan ehkäistä mahdollisimman laaja-alaisella, rajat rikkovalla yhteistyöllä eri ammattikuntien edustajien kesken. Tulevaisuudessa olisi hyödyllistä jatkaa tutkimusta nuorisopsykiatriassa tehtävän nuorisotyön vaikutavuudesta ja kehittää edelleen nuoriso-ohjaajien perehdytysprosesseja. Näin varmistetaan, että kaikki nuoriso-ohjaajat ovat valmiita kohtaamaan nuorten haasteet ja työskentelemään tehokkaasti moniammatillisessa tiimissä.

9.5 Tekoälyn hyödyntäminen

Tässä opinnäytetyössä hyödynnettiin tekoälysovellusta OpenAi Chatgpt:tä erityisesti ideointivaiheessa. Tekoälyltä kysyttiin myös palautetta tekstistä ja pyydettiin parannusehdotuksia. Tekoäly toimi keskustelukumppanina, jonka avulla tarkasteltiin tutkimuskysymyksiä eri näkökulmista ja saavutettiin uusia ideoita nuoriso-ohjaajien roolin kehittämiseen liittyen. Tekoälyä käytettiin myös tutkimusaineiston haravoimisessa, jossa sitä pyydettiin esimerkiksi löytämään anonyymisoiduista haastatteluista yhteneväisyyksiä haastateltavien kommenttien välillä. Tekoälyn hyödyntäminen tapahtui eettisesti ohjeistusten mukaisesti, eikä sovellukseen syötetty henkilö- tai muuta arkaluontoista aineistoa. Tekoälyn käyttö tässä opinnäytetyössä noudatti Hu-

makin ohjeistuksia, joiden mukaan tekoälyä voidaan hyödyntää esimerkiksi ideoiden kehittämisessä ja sisällöllisenä tukena, mutta sen kirjoittamaa tekstiä ei suositella käytettäväksi sellaisenaan ilman muokkausta ja arviointia.

Lähdeluettelo

Aavasto, Kaisu, Kaulio, Pirkko & Syrjälä, Satu 2008. Jännittääkö? Pelko hallintaan. Keuruu: Minerva Kustannus Oy.

Ahopelto, Tarja, Ilomäki, Saara, Logren, Anne, Ristimäki, Heli-Leena, Tiitinen, Sinikka & Ruusu vuori, Johanna 2019. Työelämän vuorovaikutuksen tutkimus. Teoksessa Tuula Heiskanen, Satu Syvänen & Timo Rissanen (toim.) Mihin työelämä on menossa? Tutkimuksen näkökulmia, s. 245–267. Tampere: Tampere University Press. Viitattu 20.2.2024. Saatavilla: <https://trepo.tuni.fi/handle/10024/118374/978-952-359-006-9.pdf>

Finlex 2016. Nuorisolaki 1285/2016. Viitattu 25.1.2024. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2016/20161285>

Grönfors, Martti 2011. Laadullisen tutkimuksen kenttätömenetelmät. Tampere: Vastapaino.

Huhta, Laura 2022. Uupuneet nuoret pärjäävät. Helsinki: Bazar Kustannus.

Isoherranen, Katri 2002. Moniammatillinen yhteistyö sosiaali- ja terveysalalla – tutkimustuloksia ja pohdintaa. Sosiaalipedagogiikka 1(1), 4–18. Viitattu 30.1.2024. Saatavilla: <https://journal.fi/sosiaalipedagogiikka/article/view/116251>

Kaivosoja, Marita & Kaukonen, Paula 2016. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Teoksessa Kirsti Kumpulainen ym. (toim.) Lastenpsykiatria ja nuorisopsykiatria, s. 102–118. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim.

Kaltiala-Heino, Riittakerttu & Lindberg, Nina 2016. Nuorisopsykiatrinen osastohoito. Teoksessa Kirsti Kumpulainen ym. (toim.) Lastenpsykiatria ja nuorisopsykiatria, s. 456–472. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim.

Kauppinen, Eila & Kiilakoski, Tomi 2022. Suhdeteoria. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto. Viitattu 15.1.2024. Saatavilla: https://www.nuorisokanuuna.fi/sites/default/files/materiaalipankki/2022-03/Suhdeteoria_29032022%20%28002%29.pdf

Kiilakoski, Tomi 2015. Nuorisotyön luonnetta ja merkitystä on kirkastettava. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto. Viitattu 19.1.2024. Saatavilla: https://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/tiedostot/nakokulma06_nuorisotyn_luonnetta_ja_merkityst_on_kirkastettava.pdf

Kiilakoski, Tomi, Kinnunen, Viljami & Djupsund, Ronnie 2015b. Miksi nuorisotyötä tehdään? Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu. Viitattu 19.1.2024. Saatavilla: <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/106142/978-952-456-203-4.pdf>

Kupias, Päivi & Peltola, Raija 2010. Perehdytys todentuu vuorovaikutuksessa. Työelämän tutkimus 8(3), 186–199. Viitattu 29.12.2023. Saatavilla: <https://journal.fi/tyoelamantutkimus/article/view/6425>

Miettinen, Merja, Kaunonen, Marja & Tarkka, Marja-Terttu 2006. Laadukas perehdyttäminen. Osa 1, hoitotyön perehdytyksen perusta. Hallinnon tutkimus 25(4), 80–95. Viitattu 29.12.2023. Saatavilla: <https://journal.fi/hallinnontutkimus/article/view/63390>

Mielenterveyslaki 1990. Mielenterveyslaki 14.12.1990/1116. Viitattu 30.1.2024. Saatavilla: <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1990/19901116>

Myllärniemi, Jorma 2009. Masennus. Psykyen kipu. Helsinki: Kirjapaja.

Papunen, Tiina 2022. Yhteisin askelin – Jalkautuvan nuorisotyön käsikirja. Espoo: Helsingin ja Vantaan nuorisopalvelut.

Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna 2006. KvaliMOTV – Menetelmäopetuksen tietovaranto [verkkójulkaisu]. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 4.7.2024. Saatavilla: <https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/>

Sandström, Sanna, Keiski-Turunen, Annika, Hassila, Lea, Aunola, Eija & Alahuhta, Maija 2018. Moniammatillinen yhteistyö sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten kuvaamana. ePooki – Oulun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut 44. Viitattu 30.1.2024. Saatavilla: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2018061225734>

Turpeinen, Pirkko 2004. Ahdingossa luova lapsi ja nuori: Tienviittoja kasvuun. Helsinki: Edita Prima Oy.